

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קלה

בעזרת השם יתברך

פרשת בהעלותך - פרק ל"ה

שער הגלגולים

מעשה נורא ברוח שנכנס בנער למשך שש שנים

בגופו של נער יהודי בשם אברהם במהר"ר חיים, מהעיר שעפ"ס שבפולין, השתכן רוח אחד ולא הרפה ממנו למשך שש שנים רצופות, סבלו של הנער היה גדול מנשוא, מדי יום ביומו, ולפעמים פעמיים ואפילו שלוש פעמים ביום היה הרוח גורם לו ליפול ארצה בפשרט רגליים וידיים, גבו למטה ופניו למעלה, וכך היה שוכב ומתודה הרוח שבו על חטאים שחטא מנעוריו ועד יום מותו בקול נעים ומלא התעוררות.

הרוח מצער את הנער ביסורים נוראים

נע ונד היה הנער ההוא בחפשו מזור למכתו ולא מצא, ולא עוד אלא שמפעם לפעם היה כמתייסר יותר ויותר. לפני שנפל היה מכין לעצמו אבן גדולה ובשוכבו על הארץ היה מכה בה בשתי ידיו והיה מכה בה על לבו בכל כוחו מכות נוראות שהיו נשמעות למרחוק כפטיש יפוצץ סלע. עם כל מכה ומכה היה מתודה ומתאר את מעשיו הרעים בפרטי פרטים. לסובבים בהשתוממות ובפחד היה נראה כאילו לא חש כלל בכאב, קולו היה נעים ורך, וכל מילה היתה יוצאת מפיו בנעימה רכה עד שכל האנשים שסבבוהו נחרדו מהמראה הנורא ומהדברים אשר אמר, והחלו אף הם להזכר במעשיהם הרעים, ולקבל על עצמם עול תשובה גמורה.

שש שנים התהלך הנער והרוח בתוכו, מעיר לעיר וממדינה למדינה עד אשר הגיעו לקהילה הקדושה ניקלשבורג,

קלו שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

עיר ואם בישראל, עיר גדולה לאלוקים מלאה חכמים וסופרים. משראוהו אנשי העיר בנפילתו ושמעו את וידויו, מהרו לספר כל זאת לאב"ד הקהילה, הגאון המופלג מהור"ר **דוד אופנהיים** נר"ו. לא עבר זמן רב והרב בעצמו היה עד למחזה הנורא בנפול הנער, בהכותו את עצמו בחזקה ובאומרו ויודי בקול ערב. זמן רב עמד הרב נדהם ונרעש ואמר: "מי יתן ויהיה לו עזר ותרופה למכתו. מי יתן ותגולגל זכות על ידי זכאי וחפץ ה' בידו יצליח". האיש אשר בו בחר הרב להיות השליח להצלתו של הנער, היה המקובל האלוקי החכם מוהר"ר משה פרעגער י"ץ אשר התגורר בקהילת ניקלשבורג מאז השריפה בק"ק פראג. באותם ימים היה בשליחות בעיר ברודא ועכשיו חזר, מהר לבית הדפוס כדי להדפיס את חבורו הנקרא "ויקהל משה", בהסכמת ה"ה הגאון הגדול מו"ר מהור"ר דוד אופנהיים רב הקהילה הקדושה.

הרב שמח לקראתו ולאחר שספר לו על הנער המסכן והמתיסר זה זמן רב בקשו להיות השליח לרפאותו, בחיבה פנה אליו ואמר: "מה לך נרדם? הלא מסוגל אתה בדוק ומפורסם ומנוסה בענינים כגון אלו, אולי תתגלגל זכות על ידי זכאי כמוך, והנה אני הכנתי מגילת ספר והנחתיה בין כתבי הקודש שלי כתבתי כל מיני השבעות וסגולות ואתה קח כל זאת והיית לאיש, אולי על ידך יתקדש שמו ברביס".

הגאון הצדיק מוהר"ר משה קבל מיד את השליחות באומרו: "לא אנוח ולא אשקוט עד אשר אמצא מזור ותרופה למכתו ועל ה' אשליך יהבי ועזרי מעם ה' עושה השמים וארץ", אחר כך לקח מאת הרב את כתבי הקודש אשר הכין עבורו, ומכיון שהרב היה צריך לצאת בענין דחוף לעיר וינה, בחר קודם צאתו לדרך בית דין גדול של הקהילה, בין הנבחרים היה הגאון הרבני מוהר"ר הירש דיין סג"ל וה"ה מוהר"ר פרץ דיין, וציוה עליהם להיות לעזר ולסעד לה"ה

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קלז

מוהר"ר משה להוציא מכח אל הפועל הקדוש השם הגדול הזה.

גם מוהר"ר קיבץ סביבו רבנים מופלגים, אנשי מעשה וחסידיים יראים וחרדים לדבר ה' ויחד עמם הלך לבית המלון אשר בו התגורר הנער. כשראה החכם הקדוש את הנער פתח עמו בשלום והתרה בו בשם בית דין הגדול והועד הקדוש ובראשם אדונינו מורינו ורבינו הגדול ר"מ ואב"ד הקהלה ורב המדינה מוהר"ר דוד, שיצא מגופו של הנער אברהם בלי להזיק לו ולקהל אשר ישנו כאן לידו ובלי לצער עוד שום אדם בעולם, ואם יסרב לעשות כן, הוסיף החכם ואמר, יצא הוא לקראתו בקללות ונדויים ובחרמות שלא שמע כמותם מעולם. כדי לפייס את הרוח ולרצותו הבטיח לו החכם כי אם יעשה את אשר נדרש ממנו, ידאג הוא בעצמו לתיקונו בתפילה ובצדקה ובלימוד תורה, לבסוף אמר: "ואני מקבל עלי תענית עבודה במשך שנה תמימה חוץ מימים שאין אומרים בהם 'תחנון' וגם אגיד 'קדיש' עבורך כדי שתהיה לך מנוחה מן המחבלים והמקטרגים הרודפים אחריך".

למרבה הפלא לא נבהל הרוח, להיפוך בקול גדול צחק והכריז: "לא אזוז מכאן! וכיצד מתרה אתה בי בשם הגאון? הלא נמצא הוא בעיר ווינא כעת ומי ערב לי שאכן הוא שלח אותך אלי?"

"רבינו נמצא אכן רחוק מכאן", השיב מוהר"ר משה, אולם לפני צאתו לדרכו ציוה וגזר עלי בתוקף גזרתו שאצא לקראתך בגדולות ונפלאות ובזרוע נטויה ובחימה שפוכה כאשר יש לי לא-ל ידי". גם לשמע דברים אלו לא נרתע הרוח והוסיף לצחוק ולהתל בנוכחים בקול גדול. כל נסיונותיו של הצדיק להפחידו עלו בתוהו. הרוח הוסיף להשתולל בגופו של הנער והציק לו כפל כפליים.

קלח שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

לפתע צעק בקול נפחד: "אנה אני בא? כי הנה זה משה האיש אשר ברחתי מפניו מכל המדינות כי יראתי ממנו פגש אותי כאן, אין זאת כי אם אשר יגורתי בא לי עתה".

שלוש פעמים התרה בו מוהר"ר משה לעיני האנשים אשר סביבו ואחר כך קבע לו את יום חמישי כ"ב לחודש שבט תנ"ו, ליום בו עליו לצאת. בשבעה ספרי תורה ובשבעה שופרות החרים את הרוח על אף שהיו אנשים שהתנגדו לצאת לקראת הרוח בכח גדול כזה מחשש שמא לא ישמע להם למרות הכל ואזי לא רק שלא יהיה קידוש ה' אלא חילול ה' חלילה. חשש גדול היה להם מתגובותיהם של אומות העולם אשר הרוח היה לצידם בהניחו לנער בימי המנוחה של הגויים ובהציקו לו דווקא בשבתות שאז היה מענה את הנער בעינויים קשים ולא היה מניחו לאכול דבר כי אם לחם צר טבול בעפר. מוהר"ר משה לא ידע כל זאת אולם נחוש היה בדעתו לעשות את שליחותו והוא הרגיע את הנוכחים באומרו: "בחסד עליון בטחתי לגמור מלאכתי בעזרת ה' ויעבור עלי מה".

כשהגיע היום המיועד הוליכו את הנער לבית הכנסת החדש שבקהילת ניקלשבורג ברוב עם. אנשים, נשים וטף באו בהמוניהם לראות כיצד יפול דבר. מוהר"ר משה עמד מול הנער ושב והתרה בו בשם הקהל הקדוש, הוא גם חזר על הבטחתו לפעול למענו, כל הצבור ישתדל עבורו, אמר לרוח, כולם יתפללו למענו, יקבעו עיתים לתורה, ויאמרו קדיש למען תהיה לו מנוחה. אולם גם הפעם עמד הרוח במריו והעז פנים כבראשונה באומרו: "כל הרוחות שבעולם לא יזיזו אותי ממקומי, ומה שאמרתם לתקן אותי, הרי שעלי נאמר (קהלת א' טו) 'מעוות לא יוכל לתקון' ודעו לכם כי כל החטאים אשר עליהם התודיתי עד עתה אינם אלא חטאים קטנים, שכן עווני גדול מנשוא", מוהר"ר משה שאלו לשמו ולשם אביו, הרוח לא

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קלט

רצה להשיב רק אמר שהוא מן העיר נאראל אשר במדינת פולין ושבימיו היה שם ראש מדינה.

וכשראה החכם מוהר"ר משה כי הרוח אינו שומע לו, החל להשביעו בשמות קדושים כשכל הקהל עונה אחריו אמן בקול גדול. לאחר שתקעו בשבעה שופרות החל הרוח לזעוק וליילל בפחד, ואף על פי כן לא רצה לצאת וקרא בכעס: על משמרתי אעמוד ולא אצא החוצה! הוא גם קילל רבים מן הנוכחים. אז אמר מוהר"ר משה את שמות והפסוקים הקדושים שהכין עבורו הרב הגאון מוהר"ר דוד וכל הקהל ענו אמן בקול אשר היה בכוחו להבקיע שערי שמים. שלוש שעות רצופות נלחמו ברוח ולא נצחוהו. הוא הוסיף לחרף, ולצעוק לסרוגין ונשבע כי לא יצא לעולם. לבסוף קבע לו מוהר"ר משה יום אחר ליציאתו את יום שני כ"ו לחודש שבט תני"ו לפ"ק. ביום זה הבטיח הרב, יוליכו שוב את הנער לבית הכנסת ולא יצאו משם עד אשר ישיגו את מטרותם.

למחרת נראה היה בעליל כי תש כוחו של הרוח, הנער העלוב חש טוב כפי שלא חש במשך שש השנים האחרונות. בשבת קודש קדש כהלכה ואכל כאוות נפשו. ברך ברכת המזון במזומן וכל אותה שבת נח. הרוח הרפה ממנו לחלוטין ביום זה ולנער היתה הרוחה.

ביום ראשון אסף מוהר"ר משה קהל רב בבית הכנסת החדש. ציוה להביא את הנער והושיבו מול ארון הקודש. אחר כך פנה אל הרוח והתרה בו בשם ובצרף העדה הקדושה שיצא מגוף הנער אברהם בלי להזיק לו ולשום איש מישראל הנמצאים במקום שהם ולאילו שאינם נמצאים כאן. הוא גם הקריא לפני הרוח את נוסח התפילה שיתפלל עבורו בתפילת שמונה עשרה וחזר על הבטחתו להגיד 'קדיש' ולהתענות עבורו במשך שנה תמימה, וכך יאמר כל יום בתפילה: "רבונו של עולם, אב הרחמים, אדון הסליחות, קל

קמ שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

מלך חנון ורחום עושה חסד עם בריותיו. הנה באנו לפניך בתפילה ובתחנונים שתשפיע טוב ותעשה לפנינו משורת הדין עם זה הרוח אשר נדבק ובא לנער הזה אברהם הנולד מן יוטא. אב הרחמים! נא הקל מעליו דינו על אף שיש לו מן הסתם להענש בעונשים קלים וחמורים כהנה וכהנה. הלא לך ה' החסד עשה עמו חסד של חנם לבל ידח ממנו נדח. יהי רצון שתעלה בתפילתינו לפני כסא כבודך ותזכור בזכרון טוב כל הזכויות והטובות אשר עשה הרוח הזה. זכור לו נא גם את זכות אבותיו וצרף לכל זאת את תפילתינו שתהא מקובלת לפניך כקטורת סמים וכריח ניחוח להשפיע עליו חסד וחנינה ולא יזכרו לו חטאיו ופשעיו ושא נא לעוונות ולפשעים שחטא, הן על ידי עצמו והן על ידי אחרים ותעלה תפילתינו לפניך כאילו התפלל הוא בעצמו עליו ותהיה לו מנוחה ולא יזיק עוד לשום אדם מישראל, הן זכר או נקיבה, ואתה ברחמים הרבים חמול נא עליו ותן לו מנוחה, ואתה השומע תפילת עמך ישראל ברחמים תשמע תפילתינו ויהיה לרצון אמרי פינו לפניך, ה' צורינו וגואלינו אמך".

הרוח צועק צעקה גדולה ומרה!!! אמור מיד תהילים וקדיש עבורי

כאשר סיים הרב את דבריו, **צעק הרוח צעקה גדולה ומרה ובקול בכי קרא:** "כן דברת ויפה דברת! וכעת עשה מה שאמרת ואמור מיד תהילים וקדיש עבורי". לאחר שאמר מוהר"ר ששה מזמורי תהילים צעק הרוח: "וכעת אמור קדיש עבורי". מיד מילא הרב גם את בקשתו זו. לאחר מכן בקש הרוח להתעכב עוד זמן מה לפני שיצא באומרו: חכה לי עד שאמצא מקום מנוחה בעולם מכיון שאיני יודע עתה אנה אני בא. ראיתי אלפי רבבות מלאכי חבלה מצפים ליציאתי מהגוף הזה כדי לדון אותי בדינים קשים. ברגע שאצא יתפסוני ואי לאן אני אברח מפניהם? על כך השיב לו מוהר"ר משה: "אל

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קמא

תירא! אני מגן לך. אנו מתפללים עבורך בצבור תפילות שאינן חוזרות ריקם. לטובתך אנו מכוונים ואם לא תשמע לקולי ותעמוד בסרובך לצאת אזי מחר, כפי שקבענו, אבוא עליך אם ירצה ה' בהשבעות גדולות אשר לא נראו ולא נשמעו כמותם. אנו נרעיש עליך ועל הממונים עליך עולמות עליונים ותחתונים עד שנוציאך בכח מגוף הנער הזה ואם כך נעשה לא תהיה לך שוב תקנה. כדאי לך לקדש שם ה' ברבים ובכך יסור עוונך על אשר חללת שמו יתברך בחיידך".

למחרת, ביום שני, היום בו גזר מוהר"ר משה על הרוח לצאת, הוליכו את הנער לבית הכנסת הישן של הקהילה שם התאסף קהל עצום ורב. גם רבים מבני אומות העולם, ביניהם שרים ומושלים נתקבצו ובאו לראות מה יעשה בנער וברוח אשר בקרבו. לפי פקודתו של הרב אסרו את הנער בעבותות והעמידוהו מול ארון הקודש ואז התרה ברוח וצוה עליו לצאת דרך אצבע קטנה שברגלו. הרוח לא נענה, גם כשחזר הרב והבטיח לעשות הכל למען תיקונו. משראה הרב כי כל זאת לא הועיל עדיין. השביע את הרוח בהשבעות חמורות ובתקיעת שבעה שופרות בפעם אחרת, הוא גם קרא לפניו שמות ונדויים והכריז שהם מכוונים גם לממונים עליו וכל הקהל הרב ענה אמן בקול גדול שנשמע למרחוק. לבסוף צוה הרב לכבות את כל הנרות שדלקו באותה שעה בבית הכנסת.

באותו רגע החל הרוח לצעוק: "הרף ממני משה. אם תשתוק, אזי אצא וזאת בתנאי שתאמר קדיש עבורי בבית הכנסת החדש וה"ה מוהר"ר הירש דיין יאמר קדיש עבורי בבית הכנסת הישן, ועוד דורש אני כי מוהר"ר משה ישב למעני במקום אבלים בבית הכנסת אבל וחפוי ראש במשך שלושים יום, והנער אברהם ינהג אבלות ויאמר קדיש בשבילי במשך שנה תמימה". הרב הסכים לדבריו ועוד הוסיף ואמר

קמב שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

שכל הקהל יתנו צדקה עבורו. "צדקה אינה מועילה ליי", אמר הרוח. אבל תוכל לעזור לי אם תמדדו את בית העלמין ותתנו נרות לבית הכנסת". "ייהי כן" - אמר הרב - כל אשר אמרת נעשה רק צא מיד מגוף הנער". "אצא בעוד שנים עשר חדשים". אמר הרוח ומיד הוסיף אקצר שהותי ואצא אחרי שנים עשר יום. "איני מסכים!" הכריז הרב, "דורשים אנו ממך שתצא מיד". "אצא כעבור שנים עשרה שעות". אמר הרוח. "לא תעשה כן", קרא הרב. "צא מיד! איני נותן לך שהות של שעה אחת אפילו". משסרב הרוח לצאת השביע אותו מוהר"ר משה עוד ועוד עד אשר צעק הרוח בתחנונים: "הלא רחמנים בני רחמנים אתם, הנה מרחמים אתם על הנער הזה ולמה לא תרחמו גם עלי? איך אצא מדירה נאה ומגוף טהור וקדוש כזה? לא אוכל לעשות זאת לפני תום שנים עשרה שעות לפחות וזאת מטעמים השמורים אתי. אם תמתינו לי תראו שאקיים את דברי, ואם תכריחוני לצאת מיד, אצא אמנם אך אחזור לגופו לאחר שלושה ימים.

הרוח מודה שהרג שני רבנים על שהוכיחו אותו על מעשיו הרעים

ראה מהור"ר הירש דיין סג"ל את גודל עקשנותו ואמר לו: "השבע לנו בק-ל עליון שאתה רוצה לצאת אחרי שנים עשרה שעות". "אוי ווי" צעק הרוח. "איני רשאי לומר זה הדיבור רק בתקיעת כף רשאי אני להבטיח ואתם תראו שאקיים את דברי". "ואיך נדע כי אכן יצאת?" שאלו מוהר"ר הירש. "זה לכם האות" - אמר הרוח - אני אצא דרך אצבע קטנה שברגלו ודרך חור שהבקיע בשמשת החלון אצא לי לדרכי!" "ייהי כן!" אמר מוהר"ר משה והוסיף: "ועתה אמור מה שמך כדי שנוכל לעשות כל מה שהבטחנו בשבילך". אז צעק הרוח בקול גדול יותר מעשר פעמים: שמואל הוא שמי וראש המדינה הייתי. אבי נקרא ר' מענדיל ואבי זקני נקרא ר'

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קמג

מיכל ושם אמי היה בילא". אחר כך החל לקלל את אמו באמרו כי היא הסיתה אותו לכל דבר רע. כסף וזהב הרבתה לו והוא השתמש בהון הרב לדבר עבירה. היא גם הסיתה אותו להכנס במחלוקת ובגללה לא הניח שום עבודה זרה שלא עבדה ולא רק זאת אלא שגם הרג שני רבנים את מוהר"ר איצק ר' הענדלש זצ"ל ואת מוהר"ר אהרן ליבש בגלל שהוכיחו אותו על מעשיו הרעים, ועדיין לא היה לו די בכל המעשים הנוראים שעשה אלא שגם גרם לגרוש יהודי ק"ק נאראל וכל זאת עשה בכוונה להכעיס. הוא ידע את רבונו ובכוונה מרד בו.

וידוי המרגש נגע ללבם של החכמים והם הסכימו להמתין לו שתיים עשרה שעות. בינתיים הגיע זמן תפילת מנחה. כל הנאספים והנער בתוכם עמדו והתפללו בכוונה גדולה ולאחר שהחשיך היום הלכו לבתיהם. הנער שב לאכסניה שלו. לפנות בוקר, בטרם עלות השחר החל להתרוצץ בחדר כאחוז תזזית, בריצה יצא מחדרו כשהוא טורק אחריו את הדלת בחזקה עד שעמדה להשבר מגודל החבטה. בני הבית ראוהו רץ ומשתולל כאדם שאינו שולט במעשיו, מהרו אליו ושאלוהו מה קרה לו, אלא שהוא לא ענה להם, רץ חזרה לחדרו והתישב על ספסל ליד התנור. "לכו מכאן!" צעק אל הנאספים סביבו. "אל תעמדו ליד החלון!" קרא בקול גדול "דעו לכם כי כל מי שיעמוד ליד החלון ינזק!" הוסיף לצעוק.

בנהלה גדולה נסו כולם מהמקום ולפתע נעשה בחלון חור עגול כדינר והרוח פרח דרכו החוצה. באותו רגע נפל הנער והחל לגנוח בקול נמוך. אצבעו הקטנה של רגלו נראתה כפצועה וזבה דם. דרכה יצאה הרוח ופרחה לה. לאחר שעה קלה קם הנער כבריה חדשה. הניח תפילין ואמר קדיש מילה במילה בכוונה גדולה. קרא קריאת שמע כשהוא מפסיק בין הדבקים כדין וכמשפט. אנשים רבים ראוהו בתפילתו ועיניהם

קמד שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

זלגו דמעות שמחה על נס הבראתו של הנער אשר במשך שש שנים לא יכול היה להתפלל כלל.

יום לאחר צאתו של הרוח מגוף הנער, מהרו ראשי הקהל לקיים את הבטחותיהם. בית דין של הקהילה שלחו את משמשיהם הנאמנים, את הר"ר הירש ואת הר"ר משה בן מו"ה דוד פיקלסלס להכריז בכל בתי הכנסת שבעיר ניקלשבורג להתיר ולבטל בשם רבני ודייני העיר את כל החרמות והנדויים שבהם החרימו את הרוח ואת הממונים עליו. מאחר שקיים הבטחתו ויצא מגוף הנער מבלי להזיק לו יהיו כל החרמות והנדויים בטלים ומבוטלים.

בלילה שלאחר מכן, לפני חצות, בא הרוח בלווית שלושה רוחות אחרים אל ביתו של מהר"ר הירש, שם היה גם ר' בער נפתלי י"ץ ואורח ירושלמי בשם מוהר"ר נפתלי בן מהור"ר משה מווין ורצה להכנס בגופו של האורת. צעקה גדולה ומרה צעק הרוח וכך אמר: "הבטחתי בתקיעת כף שאצא מגוף הנער אברהם בלי להזיק לו, ובכן, קיימתי את דברי והנה אני טס בעולם עם הממונים עלי בין אושא לשפרעם ולפתע יצאו לקראתינו אלפים ורבבות והחלו להטריד אותנו ולהציק לנו ולא נתנו לנו מנוח מפני החרמות והנדויים והשמתות והארורים שנתנו עלינו, לכן באתי לבקש מכם להתיר מיד כל זאת מעלינו שכן איננו יודעים מה לעשות".

בכל בתי הכנסת שבעיר התירו את כל החרמות והנדויים והשמתות מעליך ומעל הממונים עליך

מיד אמר לו מוה"ר נפתלי: "הלא עשינו כל זאת ביום שלאחר צאתך מגוף הנער. בכל בתי הכנסת שבעיר התירו את כל החרמות והנדויים והשמתות מעליך ומעל הממונים עליך". על כך השיב הרוח בצעקה: "יודע אני מה עשיתם אך מאתנו לא סר החרם כי הפה שאסר הוא הפה

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קמה

שיתיר. החכם מוהר"ר משה פרגער הוא החרים אותנו בשמות הקדושים לכן רק הוא חייב להתיר אותנו. הוא בלבד צריך להכריז בכל בתי הכנסת שבעיר לבטל מעלינו כל החרמות וההשבעות אשר נתן עלינו". למחרת עמד מוהר"ר נפתלי לפני ראשי הקהל וספר להם מה אמר לו הרוח בליל אמש. הוא ספר כי הרוח בא אליו בדמות חתול שחור בעל עיניים רבות רק זאת ראה ואלו את שלושת הרוחות האחרים שגם היו נוכחים שם, לא ראה. מוהר"ר נפתלי מסר את דברי הרוח וחזר בשמו ובקש את מוהר"ר משה פרגער לעשות מיד את הנדרש ממנו.

עוד באותו ערב החל מוהר"ר משה לעשות את שליחותו. בראשונה בטל את החרם בבית המדרש שבקהילה. למחרת עשה זאת בבית הכנסת הישן ובבית הכנסת החדש. בית דין גזרו אותו יום תענית ואמירת סליחות בכל בתי הכנסת. וזה נוסח הכרוז שהכריזו בבתי הכנסת שבקהילת ניקלשבורג:

"כאן מכריזים כי עין בעין נראה כי קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת ורצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם, והנה היה עלינו לתת חרמות והשבעות גדולים ונוראים על הרוח הנ"ל כדי שיציית ויצא מגופו של הנער אברהם, ומכיוון שעשה הרוח את הנדרש ממנו, הרי שכל החרם בטל ומבוטל כחרס הנשבר, וכל השמתות והנדויים לא שרירין ולא קימין.

כל החרמות וההשבעות והשמתות והנדויים נעשו בהסכמת הצבור הקדוש ובראשם גדולי וחכמי הקהילה וזאת כדי שהרוח אשר הזכיר שמו שמואל בן בילא ואשר השתכן בגופו של הנער אברהם בן יוטא יצא ממנו בלי שום נזק וצער ואם יעשה זאת הרי שכל מה שהכרזנו עליו ועל הממונים עליו בטל ומבוטל ויהיה הוא והממונים עליו נקיים מכל ההשבעות והחרמות ואלות וקללות ושמתות ונדויים וארורים אשר נתנו

קמו **שכר** פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש**

עליהם כאן בק"ק ניקלשבורג וזאת גם בתנאי שהרוח הני"ל לא יבוא עוד להבעית ולהבהיל שום אדם בעולם הן בהקיץ, הן בחלום, הן לאיש או אשה או בחור או בתולה, נער ותינוק, זקן או זקנה. הן במדינה זו והן במדינות אחרות, הן בישוב והן במדבר, בימים ובנהרות, וכל העם יתנו אל ליבם להתעלות בעבודת ה' באהבה וביראה כי השם נותן שכר וגמול לעושי רצונו ומעניש לעוברי רצונו וה' יתן השפע הטוב ורחמים לנו ולכל ישראל אמן סלה עד כאן.

והנער אברהם, אף כי נראה שהבריא לגמרי, הרי שלפתע בא עליו חום גדול כאש של גיהנם כל כוחותיו עזבוהו והוא נשאר מוטל על ערש דוי מבלי יכולת להזיז את אבריו. משראו זאת ראשי הקהל מהרו להכניס את מטתו לבית המדרש ומוהר"ר משה עמד לידו יומם ולילה לשומרו.

שמונה ימים רצופים שכב הנער חסר אונים לחלוטין וכל אותו זמן עמד מוהר"ר משה לידו ומוהר"ר ר' בער נפתלי י"ץ תלה עליו קמיעות ושמות קדושים לשמור עליו. בלילה, ד' לחודש אדר, לאחר חצות, ישבו החכמים ליד מטת הנער ועסקו בלימוד ספר הזוהר, והנה החל הנער לצעוק צעקה גדולה ומרה ולקרוא בקול גדול "שמע ישראל". "על מה אתה צועק?" שאלוהו בבהלה והוא השיב: "הרוח עומד לנגדי ואבן של ריחיים על כתפו והוא מאיים עלי כי יכנס לתוכי אם לא תעשו את מה שבקש מכם לעשות. הוא גם רוצה להכותיני באבן שעל כתפו" הוסיף הנער להגיד בפחד. "מה עוד הוא אומר?" שאלו את הנער והוא השיב: "הוא מזכיר לי כי היה בתוכי במשך תקופה ארוכה.

יותר משש שנים שכן בקרבי ולא הזיק לי על אף שלא פעם הלכתי בחורף ערום ויחף והקור היה גדול ואני לא חליתי אף פעם ועכשיו, אם לא יסירו את השמות והקמיעות מעלי יהיה סופי רע ומר, ואם יעשו את רצונו ויסירו כל

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קמז

הקמיעות והשמות ממני, יוכל שוב להכנס לתוכי ואז אבריא ואהיה חזק כבריה חדשה. עכשיו עומד הוא במרחק של די' אמות ממני", הוסיף הנער ואמר "והוא גם סיפר לי כי הקלו מעליו את עונשו. מקודם היו דנים אותו ארבע פעמים ביום ועכשיו דנים אותו על ידי מתבלים רק פעמיים ביום, ואם תקיימו את התנאים שהתנה עמי יבוא הזמן שלא יענוהו כלל ומקומו יהיה במדבר. שבעים שנה נגזר עליו להיות רוח ובינתיים עברו רק ארבעים שנה, לכן עליו להיות עוד שלושים שנה נע ונד ומתיסר ורק אחר כך יפסקו לו משמים באיזה דין ידונו אותו.

"מה רוצה הוא שנעשה ועדיין לא עשינו?" שאלו את הנער והוא השיב: "הנה זה עתה התנה עמי כי לא יוסיף להציק לי אם אהיה כל ימי ירא חטא וזהיר במצוות ואומר תמיד תהילים עבורו. כמו כן דורש הוא ממני לקרוא את הבן הראשון אשר יולד לי על שמו, שמואל. עוד באותו לילה הבריא הנער לחלוטין ומאז הלך וגדל בבריאות גופו ואבריו והיה מתמימי דרך ההולכים בתורת ה' מחיל אל חיל. את כל הבטחותיו קיים במלואן וכל ימיו עברו עליו באהלה של תורה, וגם ליהודי קהילת ניקלשבורג היתה הרוחה מהיום בו הבריא הנער נס יגון ואנחה, וברחובות אין פרץ וצוחה רק פדות ורוחה.

והנה אתם אחינו בני ישראל, ראו תראו מי כה' אלוקינו בכל קוראינו אליו, אלוקי הרוחות ה', הוא בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין כמוך באלוקים ואין כמעשיך, מי ימלל גבורות ה' ומי יספר כל נפלאותיך, ובכן המעשה אשר עשה משה לעיני כל ישראל, נראה עין בעין. וכדי שלא תהיה האמת נעדרת, מלבד שאר מעשיו סגולות אשר עשה בק"ק ניקלשבורג בפרט אצל נשים המקשות לילד, רבים וכן שלמים יעידון ויגידון עליו כי חפץ ה' בידו יצליח ועושים פירות, וכדי להיות

קמח שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

לזכרון לדורות ניתן לכתוב מגילת ספר בעט ברזל ועופרת, פה ק"ק ניקלשבורג קריה עליזה קריה נאמנה, אלוקים יכננה לעולמי עד, עד כי יבנה ירושלים וציונה, שמה נזכה כולנו לעלות בגילה ורינה שלוש פעמים בשנה.

נאום דוד הקטן אופנהיים החונה ק"ק ניקלשבורג ובכל מדינות מעהרין.

(הועתק מספר זרע קודש להגה"ק בעל המחבר ספר ויקהל משה - מופיע גם בספר שם הגדולים להחיד"א בערך ויקהל משה)

שער שכר ועונש ערבות תוכחה ומחאה

פסק להעשירים בבית דין של מעלה

גודל החיוב שמוטל על העשירים והרבנים וכל אחד מאחינו בני ישראל להציל את הכלל ישראל, ואם לא יעשו מה שביכלתם, כל העבירות והפשעים של כל אחד מישראל שהיה יכול להציל על ידי תוכחה קטנה כמו שמירת שבת, הנחת תפילין, טהרת המשפחה, כשרות המאכלים ושאר המצוות שהיה כל אחד מישראל יכול לקיים, אם היו מעוררים אותם כדבעי, יהיו נתבעים על זה בבית דין של מעלה כמבואר הכל בחז"ל, ומי שיש לו מעות יותר אם כן היה ביכולתו להציל יותר ועונשו גם כן יותר, ולא יהיה לו על זה שום תירוץ בבית דין של מעלה.

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קמט

עם כל דאלער שהיה יכול להציל אחד מישראל, היה יכול העשיר להוריד ממנו האחריות על איש אחד שהיה יכול להציל.

אם יש לו להעשיר היכולת להציל עם שבע מיליאן \$ שבע מיליאן יהודים שבארצות הברית או בארצינו הקדושה ובכל העולם, שיורדין לא עלינו מטה מטה מיום ליום ויוצאין מכלל ישראל. יתבעו את העשיר על שבע מיליאן יהודים בארצות הברית שלא הציל.

העשירים והרבנים נתפסים בעון הדור

החוב מוטל על הרבנים לדבר עם כל העשירים שיש להם שייכות אתם, כגון אם העשיר מתפלל בבית מדרשו, או שמכיר אותו מרחוק על ידי איזה סיבה שהיא, לעורר אותו, שהוא מחויב להציל את השבע מיליאן יהודים בארצות הברית, ואם לא יעשה מה שביכולתו אז הקולר תלוי בצווארו, ויתבעו אותו בית דין של מעלה על זה.^א

אם הרב אינו מעורר את העשיר, או הרב אינו מתעניין בכלל לתקן את הכלל ישראל, אז כל עוונות הכלל ישראל מוטל על ראש הרב.

(א) שבת נד:, נה:, קיט:, עבודה -זרה ד., ירושלמי שבת פ"ה, סנהדרין כ., קג., אבות דרבי נתן פרק כ"ט, תנחומא משפטים ג', תזריע ט, חוקת, בלק ח, ילקוט דברים תשצג, ילקוט שופטים ס"ח, ילקוט רות על הכתוב וימת אלימלך, אותיות דרבי עקיבא א, זהר הקדוש, חלק ג' דף מו, רמב"ם הלכות תשובה פרק ד' הלכה א', רמ"א ביורה-דעה סימן של"ד סעיף מ"ח, ביו"ד חינוך מצוה רל"ט, שערי תשובה לרבינו יונה שער ג' אות נ"ט, רמב"ן תשא על הכתוב "מה עשה לך העם הזה", ועיין בשל"ה בתחילת ספרו.

החוב על כל אחד מישראל להציל את חברו מהעונש בבית דין של מעלה יתבעו את כל אחד מישראל על שבע מיליאן יהודים בארצות הברית ובשאר העולם כולו

כל אחד מישראל שיש לו חברים עשירים שיש ביכולתם להציל הכלל ישראל, ואם אינו מעורר את חברו ומדבר אתו על ענין הצלת הכלל ישראל, אז יתבעו אותו לפי הכוח שהיה בידו להוכיח את חברו העשיר להציל הכלל ישראל ולא עשה זאת.

ספר במקום תוכחה

כל אחד מישראל שעדיין הניצוץ היהודי בוער בקרבו עיניו תלויות לשמים שישמח האב ביוצא חלציו ותגל אמו בפרי בטנה, החוב מוטל עליו להשתתף ולעורר את חבריו לקחת חלק בהצלת הכלל ישראל.

האם ניתן להאמין שעבור דולר אחד היה באפשרותו של יהודי עשיר להציל יהודי אחד וכל המצוות שאותו יהודי יעשה כל ימי חייו יהיה שייך לאותו עשיר והכל עבור דולר אחד!!!

הן! הן! הן!

ברצוננו להראות לכם איך תוכלו להציל יהודי עבור דולר אחד, ועבור שבע מיליאן דולר שבע מיליאן יהודים.

בודאי תתפלאו האידך, ואם כן מדוע עד עתה לא קם אף יהודי עשיר עם רצון לעשות הצלה רבה כזאת, וישנם כאלה שסכום זה מצוי בידם בנקל.

אלא שנוכיח עובדה שהיתה לנגד עינינו שהצורך הגרמני ימח שמו הרג 6 מיליאן יהודים רחמנא ליצלן והיו יכולים להציל תמורת כל דולר אחד יהודי אחד. ואף אחד לא עשה זאת.

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קנא

רבתי!

אנו היום באותו מצב שאפשר להציל את כלל ישראל תמורת דולר אחד ליהודי. וכל אחד שיש לו באפשרותו לעזור ולסייע חייב לעשות זאת ואם לא יעשה זאת יגיע זמן שיהיה מאוחר ואז יתלוש שערות ראשו מדוע? הלוא היה באפשרותי ולא עשיתי מאומה?

"טשעפטער 11" - סעפטעמבער 11

עושר עושר, כבר כתבנו לך הרבה פעמים שתוציא מכיסך קצת כסף להצלת הכלל ישראל, חשבת שהכסף ילוה אותך ויבוא אתך לקבר, ועכשיו הלך כספך לטמיון, **ואתה עומד בשורה לכתוב את "הטשעפטער 11" אחר האסון הנורא של סעפטעמבער 11**, ואם אתה חושב שביום הדין אתה פטור, **טעות גדול יש לך!**, **יאמרו לך הלא מן השמים נתנו לך הכסף להיות גזבר נאמן לכל יהודי נצרך**, **להציל את כלל ישראל**, **ואתה נתת רק לרבך**, **ובשביל עוונותיך נאבד ממך הכסף**, **הוי טיפש!** (התעוררות תשובה דף ט).

**התעוררות וקריאה לרבנים ועסקנים
ומזכי הרבים בעניינים שונים**

עד מתי לא תאמר לעם לשוב (שמואל ב' - כ"ו)

קריאה דחופה לגדולי הרבנים האמיתיים מורי הדרך צדיקים ומנהיגי ישראל קברניטי הספינה המטורפת בלב ים הגדול של פריצות ועזות, מדוע לא נפקח עינינו לראות את השריפה הגדולה והנוראה הפוקדת אותנו והעומדת ללכות חס ושלום את הכל. אנו עומדים במצב מזעזע ומחריד ואם לא נצא מיד להלחם בשריפה הנוראה עלולים אנו לאחר המועד ולבא אחרי הכליון הנורא ואפילו המקצת שישאר נאמן לה' ולתורתו גם יאבד חס ושלום.

קנב שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

בעוונותינו הרבים נשארנו מעט מהרבה לאחר החורבן הנורא שפקד אותנו על ידי הצורר הגרמני ימח שמו ורוב בנין ומנין של חלק הארי מכלל ישראל נהרג ונטבח על קידוש השם, הי"ד.

ואלה המקצת שנשאר מהרבה ושניצלו, שחלקם החשוב התיישב כאן בברוקלין ובשכונות והערים סביב לה, הגיעו מוכים חסרי בית ומגן וישע, היתומים והיתומות השבורים השתקמו לאט לאט הקימו בתים ובנו את החורבות וההריסות, הקימו בתים ומוסדות תורה שכמעט לא היו מקודם על הדרך המקובלת מרבתינו נשמתם בגנזי מרומים.

כאן אנו שואלים, האם מותר לנו חלילה לעזוב את המעט שנבנה והוקם מחדש להחליש ולתת לכח הזה להתמעט, המעט שנשאר ונבנה אינו מקבל את הדרך הנכונה, ואיך היו נראים החיים האמיתיים הבתים שלפני החורבן הנורא, ואיך צריכים החיים להתנהל עם הערכים הקדושים כפי שהיו מלפנים, ובפרט בהכוונה וידיעה בחינוך הילדים והרחקות מדרכי הגויים וזוהמתם, ולהקנות את דרכי יסודי היהדות והצניעות הצריכה להיות בין בנות ישראל ולחנך איך לעמוד בזרם הנסיונות המתחדשים בעולם האפל.

ילדי ישראל הקדושים רצונם לעשות חפץ אביהם שבשמים בלבד. רק שחשכת הגלות עם הצרות הנוראות והשאור שבעיסה מעכבות ולבד לא ניתן להבחין בכך, כפי שאומרת המשנה שאם הגדולים היו תמיד מעוררים על הדברים הצריכים תיקון, ודאי היו מתקנים את הכל.

בזה שהרבנים לא מעוררים ושותקים מלומר דברי תוכחה הרי הם בכלל של **המחטיאו את האדם יותר מההורגו** (במ"ר כ"א ד'), אמנם כי אינם מחטיאים בפועל חלילה, בכל אופן חייבים הם באחריות, וחלק גדול של מכשולות שהיה בכוחם

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קנג

של הרבנים למחות ולא מיחו. כדוגמא שמביאים חכמינו זכרונם לברכה במעשה ברבי אלעזר בן עזריה (שבת נ"ד) שם אומרת הגמרא **שמי שבידו למחות ולא מחה כאילו הוא לבד הנכשל** ואפילו אם ספק שהתוכחה תתקבל חייבים למחות (אור"ח תר"ח סעיף ב' ואחרונים) ועיין מהר"ם שי"ק (אורח חיים סימן ש"ג).

והנה אמרו כבר חכמינו זכרונם לברכה, איך שמדת הדין טענה לרבי שמעון בן רבי אלעזר אני יודעת שהיהודים לא היו מוכנים לקבל, אבל מי גילה זאת לחכמים (שבת נ"ה ועיין במאירי שם). והאמת היא שזה מועיל ונכנס בלב, אם הדברים יוצאים מן הלב, ואם לא בפעם אחת גם כן אז בתוכחה של כמה פעמים, ואם לא מתקבלת כל התוכחה בשלימות מתקבלת היא בתלקה, ואם התוכחה לא תעורר את כולם היא תעורר את חלק מן האנשים. אבל זה ברור שלא יתכן בקהילה קדושה שלא יהיו אנשים שמוכנים לקבל ולשמוע **וחס מלהזכיר שאנו נמצאים במצב שלא מוכנים לשמוע דבורי ותוכחות אמת מגדולי ישראל, והיהודים תמיד מוכנים לקבל ולשמיע, רק צריך תמיד לעורר ולעורר מה שצריך**. ואפילו רק בשביל שלשה אנשים גם כדאי כי זה כבר רבים, כפי שפסקו הפוסקים (ועיין אורח חיים סימן תכ"ב סעיף ב' ברמ"א, ועיין שם בכף החיים סעיף קטן ט') ואפילו להציל נפש אחת גם כן כדאי משום שהוא כאילו הציל עולם מלא, (סנהדרין דף ל"ז).

מעלת ושכר המוכיח

גם ידוע שכשהגדולים אומרים מוסר ומוכיחים, זה ממתיק את הדינים, ומביא השפעות טובות רחמים וחסדים, שזה מאוד חשוב ונחוץ לזמנים הקשים עתה.

קנד שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

העון והעונש הנורא להאינו מוכיח

גם אמרו חכמינו זכרונם לברכה בשבת (דף קי"ט) **לא נחרבה ירושלים אלא על שלא הוכיחו אחד את השני**, ומה נאמר כיום שישנם קומץ חרדים לדבר ה' שרוצים ומשתוקקים באמת לשמוע ואינם זוכים, ובזה מעכבים חס ושלום את הגאולה.

אין הקדוש ברוך הוא מספיק בידו לעשות תשובה.
(רמב"ם הלכות תשובה פרק ד' הלכה א')

כל פעם שבידו להוכיח ואינו מוכיח עובר בג' לאוין.
(זוהר הקדוש חלק א' דף רלט:)

על ידי שאינו מוחה מתגברת חסרון ידיעה בחומר העון ועונשה ומתרבים בעלי עבירות כולם עולים על חשבוננו.
(רש"י סוטה מא:)

ואם הרשע נתפס בעונו נחשב בשמים כאילו הוא הרגו לזה.
(יחזקאל ג')

מתקצרים שנותיו ומת קודם זמנו.
(אבות דרבי נתן פרק כ"ט)

מי שלא מיחה בעובר עבירה אף על גב ששב הרשע לבסוף מרשעו אף על פי כן הערב נענש על שלא הוכיח בזמנו, ודוקא ששב הרשע מיראה (כמו שכן בימינו) אבל השב מאהבה גם להערב שלא מיחה נמחל (מערכי לב דרוש ע"י דף קנ"ז, וספר יד ימין ח"ב דף יג) ויש שכתבו בסתם דאינו נמחל לו.
(יערות דבש דף ע"ב)

כל מי שאפשר למחות באנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו, באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, בכל העולם כולו נתפס על כל העולם.

(שבת נד: ע"י שאלות ותשובות מהר"ם ש"ק אורח חיים סימן ש"ג והלאה הרבה פרטים בדיני חובת מחאה).

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קנה

מי שיש "בידו" למחות, בא להורות לנו כי הגם אם לא היה יכולים בפיהם להוכיח מאיזה סיבה, מכל מקום "ביד" מחוייבים למחות על ידי מעשה וכתב. והרי זה יכתוב "ידו" לה' לשם שמים להזהיר את העם

ובסיום הפרק נפרש מאמר חכמינו זכרונם לברכה (שבת נד:):
"כל שיש בידו למחות ולא מיחה" וכו' נתפס על החטא וכו' פירש הגאון הקדוש ר' חיים פלאגי בספר שאלות ותשובות **חקקי לב** (ויר"ד סימן מ"ג) וזה לשון קדשו: **"כל זה כתבתי להציל את עצמי והגם שכתבתי איזה דברים כמה פעמים כפולים ומכופלים הוכרחתי במעשי הן מצד שהכרח לא יגונה כי צריך אני להשיב על כל דיבור ודיבור וכו' והן מצד כי חיובא רמיא משום מצות עשה של הוכח תוכיח אפילו ק' פעמים. ומצאתי לי און בתשובות נודע ביהודה (סימן ל"ו) שכתב וכו' [ואחר כך כותב להלן]: "ולכן זאת היתה לי חיים ביד לשון לכתוב בספר ויוחקו לבי לחוקקי ישראל גדולים חקרי לב, והיינו מה שכתבו רבותינו זכרונם לברכה בשבת (נד:): **"בידו" למחות** וכו', דוקא **"בידו" והיינו לכתוב בידם**. [הנה הגי' בגמרא דשבת, כל מי "שאפשר" למחות (ולא כתב "בידו" למחות), אבל כבר דייק בזה בספר תוכחת חיים פרשת מקץ וכתב, שבירושלמי איתא **"בידו"**]. וכן מה שכתבו רבותינו זכרונם לברכה שם ובכמה דוכתי, כל מי שיש בידו למחות דנקטי כי האי לישנא **שיש "בידו" למחות**, להורות לנו כי הגם אם לא בפיהם להוכיח מאיזה צד וסיבה שתהיה מכל מקום **"ביד" מחוייבים למחות על ידי מעשה וכתב. והרי זה יכתוב "ידו" לה' לשם שמים להזהיר את העם** וכו' עכ"ל"ק.**

רק בקשר למה שכתבו ועוררו הצדיקים הקדושים ר' הלל מקאלעמאייע והחפץ חיים זצ"ל שהחיוב לעורר הרבנים הוא חובת גברא על קרקפתא של כל ראשי ומנהיגי ישראל באיזו צורה שהיא כמו ראשי ישיבות, מלמדים, מדריכים,

קנו שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

אדמוריים ורבנים, ועשירים, וכל רועי צאן קדשים, ואם יתרשלו מזה חס ושלוש אז עון כל הדור תלוי בראשיהם כמפורש יוצא מפי חכמינו זכרונם לברכה ומדרשים אשר כל רואה חומר מניעת מחאה בדברי חכמינו זכרונם לברכה כל גופו תאחזמו רעד וארכבותיו דא לדא נקשן.

ומפני שלפי עניות דעתי מקור ההתרשלות לעורר הרבים בא, מגודל השכחה עד כמה החמירו חכמינו זכרונם לברכה בעון מניעת מחאה ותוכחה בעניני שכר ועונש.

על כן העתקנו מש"ס, זוהר הקדוש ושאר מדרשי חכמינו זכרונם לברכה עד מקום שידי מגעת גודל החיוב של תוכחה ומחאה לרבים.

חיוב תוכחה ומחאה מש"ס, זוהר הקדוש ומדרשים

כל מי שאפשר למחות באנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו, באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, בכל העולם כולו נתפס על כל העולם.

(שבת נד:)

מתוך שהיה לו לפנחס למחות לחפני ולא מיחה מעלה עליו הכתוב כאילו חטא.

(שבת ה:)

מי שיש סיפוק בידו למחות ואינו מוחה הקללה תלוי בו.

(ירושלמי שבת פ"ה)

בשביל ד' דברים נכסי בעלי בתים נמסרין למלכות.

ואחד מהם על שהיה סיפק בידם למחות ולא מיחו.

(סוכה כט:)

הואיל והווי יתבי רבנן ולא מחו ביה, שמע מינה קא ניחא לחו. - (דברי בר קמצא).

(גיטין נו:)

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קנז

אבנר נענש (בהריגה) מפני שהיה לו למחות בשאול ולא מיחה.
(סנהדרין כ.)

יהושע כהן גדול לבוש בגדים צואים, שהיו בניו נושאים נשים שאינן הגונות לכהונה, ולא מיחה בהן.
(סנהדרין צג.)

בצדקיהו כתיב "ויעשה הרע בעיני ד'", שהיה בידו למחות ולא מיחה.

(סנהדרין קג.)

למד אדם ולימד, ושמר ועשה, והיה סיפק בידו למחות ולא מיחה הרי זה בכלל ארור, לא למד אדם ולא עשה ולא שמר ולא לימד לאחרים ולא היה סיפק בידו למחות ומחה הרי זה בכלל ברוך.

(ויקרא רבה כה)

אמר לה הקדוש ברוך הוא (למידת הדין) הללו צדיקים גמורים והללו רשעים גמורים, א"ל היה בידם למחות ולא מחו א"ל גלוי וידוע לפני שאם מיחו בהם לא היו מקבלין מהם, א"ל אם גלוי וידוע לפניך לפנייהם מי גלוי ולפיכך היה להם למחות ולהתבזות על קדושת שמך ולסבול הכאות מישראל.

(תנחומא תוריע ט)

קח את כל ראשי העם והוקע אותם, בראשי העם תלה על שלא מיחו בבני אדם.

(תנחומא בלק יט)

ומי הרג אותם, פנחס, שהיה סיפק בידו למחות ולא מיחה, וכל מי שסיפק בידו למחות ואינו מוחה להחזיר ישראל למוטב כל דמים שנשפכין בישראל נשפכין על ידיו.

(ילקוט שופטים סח)

היו להם לסנהדרין גדולה שיקשרו חבלים של ברזל במתניהם ויגביהו בגדיהם למעלה מארכובותיהם ויחזרו

קנח שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

בכל עיירות ישראל, יום אחד ללכיש, יום אחד לעגלון, יום אחד לחברון, יום אחד לירושלים, וילמדו אותם דרך ארץ.

(ילקוט שופטים סח)

לא חרבה ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זה את זה.

(שבת קיט:)

האי צורבא מרבנן דמרחמין ליה בני מתא לאו משום דמעלי טפי אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא.

(כתובות קה:)

בעיקבתא דמשיחא אין תוכחה.

(סוטה מט:)

מפני מה זכה ירבעם למלכות מפני שהוכיח את שלמה.

(סנהדרין קא:)

יאהב את התוכחות, שכל זמן שתוכחות בעולם נחת רוח באה לעולם, טובה וברכה באין לעולם, ורעה מסתלקת מן העולם.

(תמיד כח.)

כל המוכיח חבריו לשם שמים, זוכה לחלקו של הקדוש ברוך הוא, ולא עוד אלא שמושכין עליו חוט של חסד.

(תמיד כח.)

כל היודע להוכיח ומוכיח את הרבים, הרי הוא עושה קורת רוח לפני קונו.

(תנא דבי אליהו רבה ג)

מי שיודע שחבירו רשע, ומחניף לו, ומלא עונות, ואומר לו צדיק אתה, ראוי שיבאו עליו כל הקללות שבתורה, אבל מי שמוכיח חבירו שיחזור בו נוטל ברכות... אותו המתוכח, אם קבל עליו וחוזר בו, גם הוא מקבל ברכות.

(ילקוט דברים תשצג)

וכי יש אדם ששונא בנו, אלא מתוך שאינו מוכיחו על התורה והחכמה ודרך ארץ, עתיד לשנאהו אבל אם מוכיחו, נעשה אוהבו.

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קנט

(ילקוט משלי תתקנ)

באותה שעה עמדה מדת הדין ואמרה לפניו אף הצדיקים שבתוכה כתוב על מדתם תי"ו של דם, תי"ו תמות, השיב הקדוש ברוך הוא ואמר להם למה, א"ל מפני שלא הוכיחו את בניך בדברי תוכחות ולא אמרו להם לבל יחטאו, השיב הקדוש ברוך הוא גלוי וידוע לפני שאם היו מוכיחים אותם לא היו שומעין להם, השיבה מדת הדין אף על פי שלא היו מקבלים מהם הי"ל להוכיחם, **מיד שתק הקדוש ברוך הוא וחישב את כל הצדיקים שהיו באותו הדור בירושלים כרשעים, ונשתלחו על ירושלים ו' מלאכי חבלה וחבלו.**

(אותיות דר"ע א)

מי שבידו להוכיח ואינו מוכיח נלקה בצרעת.

(זוהר הקדוש חלק ג' דף מו:)

הצדיק מזדרז לילך אל הרשעים להשיבם מעונם ומודיע להם הדין של מעלה ועונש הגיהנם, ואינו נותן שינה לעיניו ביום ובלילה עד שמוכיח אותם ומביאם שישבו בתשובה.

(זוהר הקדוש חלק א' כ:)

כל ישראל ערבים זה בזה.

(תורת כהנים פ' ז')

אפילו צדיקים גמורים נתפסים על הדור וכו' על שלא מיחו ברשעים.

(תנחומא משפטים)

אחד מהדברים שלפי גודל החטא אין הקדוש ברוך הוא מספיק בידו לעשות תשובה, מי שאפשר בידו למחות באחרים בין יחיד בין רבים ולא מיחה אלא יניחם בכשלונם.

(רמב"ם הלכות תשובה פרק ד' הלכה א')

חייב אדם למחות בעוברי עבירה, וכל מי שאינו מוחה ובידו למחות נתפס באותו עון.

(רמ"א ביורה דעה סימן של"ד סעיף מ"ח)

קס שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

אין הגזירה אלא על מי שיש בידו למחות ולא מיחה.
(ילקוט רות עה"כ וימת אלימלך)

כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה, והכתיב "ויעש שלמה הרע" וכי' אלא מפני שהיה לו למחות בנשיו ולא מיחה, מעלה עליו הכתוב כאילו חטא, אמר רב יהודה אמר שמואל נוח לו לאותו צדיק שיהא שמש לד"א ואל יכתב בו ויעש הרע בעיני ד', וכתב רש"י וזה לשונו: שמש לחטוב עצים ולשאוב מים בשכר לע"א ואל יכתב בו דבר זה **ללמדך שקשה התוכחה במי שבידו למחות.**

(שבת דף נו:)

על זה נענשו אנשי פלגש בגבעה, **אמר להן הקדוש ברוך הוא בכבודי לא מחיתם, על כבודו של בשר ודם מחיתם.**

(סנהדרין קג:)

הא דכתיב "והכרתי ממך צדיק ורשע", בצדיק שאינו גמור **כיון שהיה בידם למחות ולא מיחו הוי להו כצדיקים שאינם גמורים.**

(עבודה זרה דף ד.)

יען שאהרן לא מיחה במשה. (במי מריבה) כי נהג בו כבוד כתלמיד לרב, ואין חולקין כבוד לרב במקום שיש חילול השם, ועל שלא מיחה נלקה כיוצא בו.

(מדרש תנחומא, חקת)

מזה (מפנחס) **ילמוד האדם שיקנא את קנאת ד' צב-אות כשרואה איזה חילול השם או חילול התורה, ראה איך החזיק לו השם יתברך טובה וחנות וברית שלום עד כאן לשונו.**

(של"ה הקדוש בעשרה הילולים)

הרבה כשרים היו בדור כמו נח ונמחו עם הדור

מה שכתוב בתנחומא ראה, דהרבה כשרים היו בדור כמו נח ונמחו עם הדור, הטעם שנמחו אותם הכשרים משום

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קסא

שלא מיחו, מה שאין כן נח שמיחה בהם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בבראשית רבה על הכתוב שנאו בשער מוכית.

(החיד"א בחומת אנך פרשת נח)

מי שאינו מחזיק במחלוקת על המתייצבים על דרך לא טוב, ומושכי העון הרי הוא נענש מפשעיהם לכל חטאתם, ועובר בלאו שנאמר "ולא תשא עליו חטא" וכו' וחובה על כל ירא ה' אף כי אוהב טהור לב להעיר קנאה וכו' עד כאן לשונו.

(שערי תשובה לרבינו יונה שער ג, אות נט)

כתב הרמ"א ביורה דעה סימן שלי"ד (בסופו ובחושן משפט סימן יב, מתשובת מהרי"ו סימן קנז), דנהגו עכשיו שלא למחות בעוברי עבירה משום שיש סכנה בדבר, מזה דשו רבים וכהיתרא דמו להם לחנוף לאשר לו שם ויד קצת אצל שום שררה או שאר תקיפות אף על גב דלא ברי היזקא, על כן תפוג תורה, ולעניות דעתי טעות גמור הוא זה, ודברי מהרי"ו לא נאמרו אלא בברי היזקא ואי לא תימא הכי בטלת לא תגורו מעיקרא, דודאי לא נאמר לא תגורו כי אם בדאיכא מקום לירא כמו שכתוב בנדה (דף סא, וכעין זה בשאלות ותשובות הרשב"א הובא בבית יוסף חושן משפט יב, וכו'), ושו"פ הממונה על ישראל לרדות העוברים ומקיים לא תגורו יזכה למחיצת פנחס המקנא, ורעה אליו לא תאונה.

(פתחי תשובה בשם בכור שור)

אל תקנא בעושי עולה, **זכל מאן דחמי עובדיהון ולא קני לקודשא בריך הוא אעבר על תלת לאוין**, בגין כך בעי ליי לבר נש לאתפרשא מנייהו ולמסתא אורחיי מנייהו עד כאן לשונו.

(זוהר הקדוש חלק א' דף רלט:)

כל ההוא בר נש דמקני ליה לקודשא בריך הוא לא יכיל מלאכא דמותא לשלטאה ביה כשאר בני נשא.

(זוהר הקדוש חלק א' דף כט:)

כל מי שיש בידו יכולת למחות ומוחה ונוקם נקמות מהרשעים בעולם הזה הקדוש ברוך הוא כורת עמו ברית

קסב שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

ולזרעו אחריו כמו שעשה לפנחס.

(ראשית חכמה שער הקדושה פרק י"ב בשם הר"י אבוהב זצ"ל)

החטא הקטן כשיסכימו עליו דעת הרבים והדת ניתנה בבתי דיניהם שלא למחות בו, הנה הוא זמה ועון פלילי וחטאת הקהל כולו, ולא ניתן למחילה אם לא בפורעניות הקהל והוא היה עון סדום.

(ספר העקידה שער כ')

מתוך שלא מיחו בעוברי עבירה למדו הדורות מעשיהם.

(רש"י סוטה דף מא:)

מי שבידו למחות ולא מיחה נתפס על חטאו וזה דבר ברור מדברי רבותינו, גם מן הכתוב וכו' **והעובר עליה ולא הוכיח בטל עשה, ועוד שהוא מכת הרשעים שעושין כן.**

(חינוך מצוה רלט, ועיין עוד בשל"ה בתחילת ספרו)

אשמיהם של ישראל תלויים בראשי דייניהם.

(ילקוט יחזקאל סימן שמא, וילקוט דברים תת"ב)

בן אדם צפה נתתיך לבית ישראל ושמעת מפיו דבר וגוי ולא דברת להזהיר רשע מדרכו הרשעה לחיותו, הוא רשע בעונו ימות ודמו מידך אבקש.

(יחזקאל ג)

אהרן, בהעגל שכוונתו לא היתה לרעה אבל על אשמת העם האשים אותו, כי היה ראוי להוכיחם, והם נכשלו על

ידו.

(רמב"ן תשא עה"כ מה עשה לך העם הזה)

מפני מה מתים תלמידי חכמים בלא זמנם מפני שהם בוזים בעצמם שאינם נוקמים ונוטרים כנחש על דברי תורה ויראת שמים.

(אבות דרבי נתן פרק כ"ט)

היו גדולי ישראל רואין דבר עבירה והופכים פניהם ממנו, אמר להם הקדוש ברוך הוא תבא שעה ואני עושה לכם

כן.

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קסג

(מדרש רבה איכה עה"כ ויצא מבת ציון)

צדיק זה חלל שבת, חסיד זה עבר על נדה, ירא אלקים זה עבר על נבילה וטריפה ושעטנז, קדוש זה עבר על אשת איש

ולסיום הדברים: אעתיק מה שכתב הלוחם הגדול מוהר"ר חיים סופר זצ"ל בספרו הבהיר שערי חיים (דף ו, ע"ב), וזה לשונו: אוי מיום הדין ואוי מיום התוכחה בבוא עת מועד לכל חי, וכי יפקוד ד' על מעשי אנוש ועל פעולות אדם שיחופש וימצא כתוב: צדיק זה חלל שבת, חסיד זה עבר על נדה, ירא אלקים זה עבר על נבילה וטריפה ושעטנז, קדוש זה עבר על אשת איש, וישתוממו כל אנשי אמונה וישאלו הלא הצור תמים פעלו, ויענהו ד' בסערה: הלא היה בכחך למחות באיש פלוני אלמוני רשע. מדוע לא זכרת אותו ולא פקדת עליו אשמו וכי עד כאן לשונו.

קריאה וזעקה נוראה

מופנית אל מעלת כבוד הרבנים מנהיגי קהילות ישראל די בכל אתר ואתר ואל כל אשר ביכלתם להשפיע על המון בית ישראל לקחת חבל וחלק ובפרט אל העשירים הנגידים נדיבי העם בהצלת עם ישראל מטמיון וכליון רוחני חס ושלום, שהחובה מוטלת בזה על כל יחיד מישראל במצות תוכחה לבל יתבולל בעמים, ולבלתי ירדו לבאר שחת חס ושלום, שכל קיומו של עם ישראל תלוי בזה והקולר תלוי בצוואר של כל אחד ואחד מישראל שאינו משתתף בזה.

קסד שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

אם הרב אינו מעורר את העשיר, או הרב אינו מתעניין בכלל לתקן את הכלל ישראל, אז כל עוונות הכלל ישראל מוטל על ראש הרב.

חוב על כל אחד מישראל

בבית דין של מעלה יתבעו את כל אחד מישראל על שבע מיליאן יהודים

כל אחד מישראל יש לו חברים עשירים שיש ביכולתם להציל הכלל ישראל, ואם אינו מעורר את חבריו לדבר אתו על ענין הצלת הכלל ישראל, אז יתבעו אותו לפי הכוח שהיה בידו להוכיח את חבריו העשיר להציל הכלל ישראל.

כל מי שיש בידו להחזיר ישראל למוטב ואינו מחזיר כל דמים שנשפכין בישראל נשפכין על ידו

כבר אמרו חכמינו זכרונם לברכה במדרש ילקוט (שופטים י"ב) כל מי שסיפק בידו למחות ואינו מוחה, להחזיר ישראל למוטב ואינו מחזיר, כל דמים שנשפכין בישראל נשפכין על ידו, שנאמר ואתה בן אדם צופה וכו' ואתה כי הזהרת את הרשע, מלמד שכל ישראל ערבין זה לזה. **אם תאמר אותם ע"ב אלף שנהרגו בגבעת בנימין מפני מה נהרגו היה להם לסנהדרין שהניח משה ויהושע ופנחס עמהם שיקשרו חבלים של ברזל במתניהם ויגביהו את בגדיהם למעלה מארכבותיהם ויחזרו בכל עירותיהם של ישראל יום אחד ללכיש יום אחד לעגלון, יום אחד לחברון יום אחד לבית א-ל, יום אחד לירושלים, וילמדו אותם דרך ארץ בשנה ובשתים בשלשה בד' ובה' עד שיתישבו ישראל בארצם ויתגדלו ויתקדש שמו של הקדוש ברוך הוא בעולם כולו שבראו מסופו ועד סופו והם לא עשו כן אלא כיון שנכנסו ישראל לארצם כל אחד ואחד רץ לכרמו ולזיתו ואמרו שלום עלי נפשי שלא**

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קסה

להרבות הטורה. שנו חכמים במשנה הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה ואם בטלת מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך וכשעשו בגבעת בנימין דברים מכוערים ודברים שאינם ראויים **יצא הקדוש ברוך הוא להחריב את כל העולם ונפלו ע"ב אלף**. ומי הרג אותם **סנהדרי הגדולה שהניח משה ויהושע ופנחס עמהם** עד כאן לשונו.

היאך לא יחרדו לבבות הרבנים ובעלי היכולת ובעלי השפעה, ואיך לא תסמר שערות ראשם לדברי הילקוט הזה, **שסנהדרי הגדולה על ידי שלא מיחו נהרגו ע"ב אלף בגבעת בנימין, וכמה אנו צריכים למחות ולהתריע ולהזהיר את העם בכל הדרשות, להציל את העם לעורר את לב העם לפעול בגוף ובממון בכל מה שאפשר וכל אשר לו יתן בעד הצלת נפש העם, כל הדרכים כשרות וכל התחבולות וטצדקאות מותרות ואין שום דבר שבעולם שיוכל למנוע להציל את העם מרדת שחת.**

בא וראה סנהדרי הגדולה על שלא לימדו את העם דרך הארץ בזמן שנכנסו ישראל לארץ, לאחר שנים שאירע העוון בגבעת בנימין ונענשו ישראל על כך, נחשב להם שהם הרגו את אותם ע"ב אלף מישראל שנפלו ותלו הקולר בצווארם, **בנידון** דידן שהמדובר הוא על החובה הגדולה בהצלת העם ממש **שמספר בניו הנאבדים מגיע למספר וסך אסטראנאמי מטמיון וכליון רוחני שזה יותר חמור מההורגו, וחמור בהרבה מהעבירה שעברו בגבעת בנימין, אין הדבר נוגע רק לפרט אלא לאומה הישראלית בכללותה הנמצאת בסכנת כליון ונוגע לצפור נפשה של קיום עם ישראל בהווה, ומכל שכן בעתיד, כלל העם הישראלי הולך ומתדלדל מיום ליום ומשעה לשעה, בניו מתנכרים ומתנתקים מול עינינו, ורבים חללים הפילה ומפילה בוודאי ובוודאי שלא העת לחשות. לב מי לא יחרד מיום הדין ומהעונש הנחרץ על העוון הגדול והחמור הזה, כי**

קסו שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

כל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה, להחזיר את העם למוטב ואינו מחזיר, כל דמים שנשפכין בישראל שנשפכין על ידו. לעת כזאת שהדמים נשפכין לעינינו, בוודאי שהוא על ידי אלו שסיפק בידם לעשות ואינם עושים, האם נחריש ולא נקום ונרים קול זעקה גדולה ומרה, על הבנים האבודים ועל הנמצאים באם הדרך בפרשת דרכים במצב הטראגי הזה, למה נחשב הכסף וצבירת הון המדומה, בזמן שבגורם הזה המכונה כסף, ממון, אפשר לנצל כדי להעמיד ולעצור את המגיפה האיומה הלזו... כשהמדובר בהצלת נפשות ועולמות רבים אין מסתכלים על חסרון כיס ולא שייך בזה חסרון כיס, ובפרט כשהדבר נוגע להצלת נפשו הוא ונפש בני ביתו שלא יתפס מפאת הערבות שכל ישראל עריבין זה לזה.

בני האומה העומדים בפרשת דרכים מחכים ומצפים לנו בכליון עינים, שנבוא אליהם ונגיע אליהם בעוד מועד בטרם החליטו על דרכם בעתיד מחמת חסרון ידיעתם שאינם מכירים את האמא-האומה ואינם יודעים עליה על טיבה ודרכיה, האם בעת הזאת נחריש ונשתוק ונשב מנגד בחיבוק ידים ובאפס מעשה? לא ולא, עלינו לצאת ולהתריע בשק ואפר ברחובות העיר להפסיק את האדישות, להוזיל כסף בלי גבול ושיעור להעיר ולעורר לבבות הנרדמים מי בגוף, מי בנפש, ומי בחומר שחס ושלום לא יצא עלינו קיטרוג. ומיד, פן נאחר את המועד!!! כי לא נוכל לומר אני את נפשי הצלתי וכל אחד ירוץ לכרמו ולביתו, כל זמן שלא מיצה כל אחד ואחד כל הדרכים וכל האפשרויות אשר בידו וביכלתו לעשות.

מי שיש בידו למחות נתפס לפי גודל יכלתו למחות

איתא במסכת שבת (דף נ"ד ע"א): כל מי שאפשר למחות באנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו, באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, בכל העולם כולו נתפס על כל העולם וכו'.

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קסז

מדוע ראשי העם נענשים תחילה

בספר חרדים (דף מט:) כתב דהוא הדין השותק לצרכי מצוה שהוא בכלל ולא יהיה בך ערות דבר ושב מאחריך. וכל זה אפילו ליחיד וכל שכן הרבנים שאחריותם גדולה של מי שיש בידו למחות, ואמרו חכמינו זכרונם לברכה (בזוהר הקדוש) **רישי עמא דיזעו ולא מחו בידייהו אתענשו בקדמיתא.**

ההבדל בין מי שמיצר ודואג על אחרים שעוברים על רצונו יתברך לבין מי שאינו מיצר על כך

והנה הטעם לדברי הילקוט המובא לעיל יש לומר על פי מה שמביא בספר דבר בעתו מבעל החפץ חיים זצ"ל וזה לשונו:

גם ידע האדם שיש חילוק גדול בין העובד ה' ומקיים מצוותיו בעבור שחפץ באמת בעבודתו ובמצוותיו, ובין מי שעושה הכל רק לקבל שכר בזה ובבא, ויורה על זה הכתוב אשרי איש ירא ה' במצוותיו חפץ מאד, ויורה על זה הכתוב במצוותיו ולא בשכר מצוותיו, וזה שנאמר "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלקים לאשר לא עבדו", ורצה לומר אפילו מקיים מצוות ה' אבל רק בשביל עצמו תראו ההיכר ביניהם לעתיד לבא.

ובמה יבחן האדם אם הוא עובד אמיתי או כוונתו בעבודתו רק בשביל הנאה עצמית לקבל שכר ולהנצל מעונש. הבחינה הוא בזה, דמי שהוא עובד אמיתי, תשוקתו שיהיו הכל עובדי ה' ועושי רצונו, כדי שיתגדל כבוד השם יתברך, ואם הוא רואה אנשים עוברים על רצון השם יתברך הוא מיצר ודואג עד מאוד. לא כן מי שכוונתו רק בשביל הנאת עצמו, אין חושש כלל אם שאר אנשים עוברים על מצוות ה', וחושב כיון שהוא בעצמו נזהר שלא יעבור על התורה ולא יענש

קסח **שכר** פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש**

בגיהנם, די לו, ועל כן אינו מיצר ודואג כלל שאחרים מחללים שם כבודו יתברך בשאט נפש.

ותדע אחי כי כל זה פשוט בעיניו גם כן, שמי שאומר מה לי לדאוג על אחרים לעזור להם אות הוא שכל עבודתו הוא רק בשביל עצמו שיביא טובה לו בזה או בבא ולא בשביל כבוד השם יתברך שאילו היה חושש לכבודו בודאי היה מתחזק בכל עוז שלא יעבור שום אדם על עבירה.

כשאדם אוהב את מלכו משתוקק גם לאהבהו על כל בני מדינתו

וענין זה שכתבתי כתוב בתורה בפרשת קריאת שמע "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך" וכו' ופירשו חכמינו זכרונם לברכה **ואהבת שתאהבהו על הבריות**, והוא כמו האוהב הנאמן למלכו משתוקק לאהבהו על כל בני מדינתו, שיהיו הכל נאמנים בעבודתו באהבה ובלב שלם. ומה שסיים הכתוב "בכל לבבך" וגו' משמע דקאי על ענין זה נמי דצריך להשתדל בכל לב ובכל נפש, ובכל נפשך היינו לאהבהו על הבריות שלא לשמוע ליצרו, "ובכל מאדך" שלא יקפוץ את ידו במקום שנוגע לכבוד שמים, שיתחזק על ידי זה עבודתו בעולם. וזה מה דאיתא בספרי "**ואהבת את ה' אלקיך שתאהבהו על הבריות כאברהם אביך דכתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן**".

וידוע דרכו של אברהם אבינו שהיה גדול במידת החסד מאוד ועל ידי זה קירב את הבריות תחת כנפי השכינה וכדכתיב "ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' א-ל-עולם", וכדאיתא במדרש דעל ידי האשל הוקרא ה' בפי כל הבריות וזהו שאמר ואהבת את ה' אלקיך וכו' וכו' לעיל.

גם ידוע שכל איש ישראל שקיבל על עצמו קיום התורה בעת קבלת התורה לא על עצמו בלבד קיבל, אלא כל מה

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קסט

שיהיה ביכלתו לחזק את קיום התורה אצל שאר בני ישראל התחייב על עצמו **ונעשו אז כל ישראל ערבים זה לזה**. וזהו סיום התורה בפרשת נצבים, "הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת", וכמו שפירש רש"י, **דהיינו שנעשו ערבים זה לזה**.

הטעם מדוע ישראל יכול להוציא את חברו במצוה גם אם הוא בעצמו קיים המצוה ומדוע חייב להפרישו מאיסור

ולכך הדין שכל אחד מישראל מוציא את חברו בקיום המצות אף שהוא יצא כבר, כגון קידוש וכיוצא בו, דאם תחסר לחבירו איזו מצוה הוי כאילו חסרה לו גם כן כדאיתא ברא"ש (ברכות פרק ג'), וכן הדין נמי במי שיפריש את חברו מאיסור לא.תעשה. ולכך נפסק הדין ביורה דעה (סימן ש"ג), דאם רואה לחבירו שהוא לבוש כלאים ואפילו לדעת הרא"ש בהג"ה שאינו צריך לפשוט ממנו בשוק, כשהלובש אינו יודע שהוא כלאים מפני כבוד הבריות, על כל פנים כשיגיע לביתו צריך להפרישו מהאיסור כדאיתא ביורה דעה (סימן שע"ג בהג"ה וכן בש"ך שם).

כדי להפריש מאיסור - גם תלמיד חכם צריך להעיד, מדוע?

וכן נמי לענין תלמיד חכם אף דאינו חייב להעיד במקום שאינו לפי כבודו, אבל לאפרושי מאיסורא צריך להעיד, כדאיתא בשבועות (דף ל"ע"ב), **דאם לא יפרישו מאיסור במקום שיש ביכלתו יענש גם הוא**. וכדאיתא בויקרא רבה שה פזורה ישראל, מה דרכו של שה לוקה באחד מאבריו וכולם מרגישים, ר"ל שדרך של השה כל העדר מתחברים ביחד, וכשאחד לוקה ברגליו והיא עומדת יעמדו כולם. **אף ישראל אחד חטא וכולם נענשים**.

תני רבי שמעון בן יוחאי, משל לבני אדם שהיו יושבים בספינה, נטל אחד מהם מקדח והתחיל לקדוח תחתיו,

קע **שכר** פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש**

אמרו לו חבריו למה אתה עושה כן, אמר להם מה איכפת לכם לא תחתי אני קודח, אמרו לו מפני שאתה מציף את הספינה וכו'.

ואם כן לעניינינו נמי אם לא נשים לב להוכיח את אחינו בני ישראל, שעל ידי זה היינו יכולים למנעם מאיסורי לא תעשה וכו', אם לא נוכיח בוודאי יש עונש גדול, ויש עונש גדול בבא עת הפקודה ואתה עמדת מרחוק ולא ראית להושיעם בעת דחקם, שלא יבואו לידי האיסורים הללו, ועל כן בא וקבל דינך כיאתה לך.

אל יתפתה לומר כי אינו יחיד בעירו

ומה מאד יתמרמר על זה שבדבר תוכחה קלה היה יכול להסתלק מכל אלו הדינים. ואל יתפתה בנפשו לומר, שבודאי לא יהיה הדין עליו לבד, כי אינו יחיד בעירו. כי לעומת זה תדע, כשנתחייב אדם בערבות גדולה לכמה עשרות אלפים דינרים אפילו נתערבו אתו עוד כמה אנשים, מיהו כשמגיע לזמן התשלומים, אפילו אם יגיע עליו רק חלק מן הערבות, הוא עולה גם כן לסכום גדול, אשר ייצר לו מאד על ידי זה.

ואף כאן בעניינינו, אלו האנשים אשר יש בידם לזרז את אנשי עירם להחזיק במצוה זו וכו', ולמנוע נפשות ישראל מאיסורים והתרשלו בודאי עיקר האשמה תהיה עליהם וכדאיתא **בתנא דבי אליהו כל מי שסיפק בידו למחות ולא מיחה ולהחזיר למוטב ואינו מחזיר, כל הדמים הנשפכים אינו אלא על ידו** שנאמר "ואתה בן אדם צופה נתתיך לבית ישראל ושמעת מפי דבר והזהרת אותם ממנו באמרי לרשע מות תמות ולא הזהרתו וגו' הוא רשע בעונו ימות ודמו מידך אבקש".

ולדעתי זה מה שאנו מתחננים באבינו מלכנו שתי בקשות, **אבינו מלכינו מחה והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד**

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קעא

עיניך ואחר כך אבינו מלכינו מחוק ברחמיך הרבים כל שטרי חובותינו. ולכאורה היינו הך. ולדברינו ניחא דמתחילה אנו מבקשים על סליחה על עונות ופשעים שאדם עובר בעצמו, ואחר כך אנו מתחננים עוד על שטרי חובותינו שאינם באים על פשעינו, כי אם על ידי ערבות לאחרים, וגם הם חובות עלינו וכו'.

אל יאמר שמאחר ואינו יכול להציל את כולם לא יציל גם מעט

ועוד כתב שם: ועתה נבוא לבאר טענת המתרשלים בזה ולתת תשובה נצחת על דבריהם. יש אומרים כי רבו הנודדים בעירנו ואין בידינו להציל את כולם ומה תועלת תהיה כשנציל מעט מהם, אם אין ביכלתנו להושיע לכולם. אבל באמת טענה זו היא מפתויי היצר, ולמה הדבר דומה לסיעת אנשים שהלכו בדרך על גשר הנהר ונשבר הגשר ונפלו כולם להנהר ויצעקו הושיעו הושיעו כי באו מים עד נפש. והיו שם שני אנשים שיכולים לשוט במים וירץ אחד מהם להנהר להוציא את מי שהוא מתוך המים. ויען לו השני, למה אתה יגע הלא נפלו לשם כעשרים אנשים התדמה שתוכל להציל את כולם.

ויען ויאמר לו, לא הבינותי שאלתך, וכי בשביל שאין ביכלתי להציל את כולם אעלים עיני מדמי אחינו הטובעים ואתרשל מלהציל מה שאפשר להציל. הלא אף אם אציל רק מעט מן המעט מהם שלא יכרתו מן החיים, כדאי כל עמלי ויגיעי, והמקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא.

וכן נמי בענייננו וכי בשביל שאין ביכלתנו להציל כולם שלא יבואו לעבור על לאוין וכריתות נתרשל לגמרי, אלא כל מה שביכלתנו לעשות ולהציל שלא יעברו על מצות התורה

קעב שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

הקדושה אנו צריכים להציל, אף אם לא נציל רק מעט מן המעט, וכמו שאמר שלמה המלך עליו השלום, כל אשר תמצא ידך לעשות בכוחך עשה. (עד כאן לשונו של הגאון הקדוש בעל חפץ חיים זצ"ל).

האדם האוהב באמת את הקדוש ברוך הוא צועק מרה כשרואה בני אדם מורדים בהקב"ה

הנה מכל הדברים הקדושים הנזכרים לעיל של הגאון בעל החפץ חיים זצ"ל, מתבאר היטב גודל החיוב של מצות הוכח תוכיח את עמיתך. **כי האדם האוהב באמת את הקדוש ברוך הוא אי אפשר שלא יזעק ולא יצעק מרה כשרואה בני אדם מורדים בהקדוש ברוך הוא.** ושרוב רובו של עם ישראל נכלה ונכרת מה' ומעמו לדורות עולם שמזה נמשכים לא עלינו הפגעים רעים ומרעין בישין המתרגשים ובאים לעולם.

אוי לעינינו שכך רואות. ומה יכאב לבנו שבעלי ההשפעה אינם מעוררים את לבב אחינו בכל דרשותיהם ודבריהם להוכיח את אחינו שלא יביאו ולא ימיטו חס ושלוש אסון עליהם ועל כלל ישראל.

הטעם מדוע מתייחס הריגת הע"ב אלף לסנהדרין

ועכשיו נבין היטב את דברי המדרש ילקוט שהתחלנו, שבשביל שלא מיחו הסנהדרין נקרא על שמם הריגת ע"ב אלף מישראל מגבעת בנימין, כי כל אחד ואחד קיבל ערבות זה לזה, וכשלא מיחו הרי פונים אל הערב מי שערב בעדם, והערבים הם הסנהדרין שצריכים ללכת מעיר לעיר ומכפר לכפר, לזעוק ולהתריע על חטאת ישראל שהם נכשלים.

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קעג

**אם האדם יחיה אלף שנים ויעסוק בתורה ועבודה לעצמו
אינו יוצא ידי חובתו בעבודת השם יתברך**

בספר מבשר צדק פירש מה שכתוב **אם אין אני לי מי לי, כי
אפילו יחיה אדם אלף שנים ויעסוק בתורה ועבודה
אף על פי כן לא יוכל לצאת ידי שמים מה שמחויב לעבוד את
השם יתברך. ותרופה אחת מצאנו לו אם יזכה את הרבים
בתורה ובמצוות אז תורתם ומצוותם יהיו לו למליצי יושר
לפני אב הרחמים יתברך. וזה שאמר אם אין אני לבדי עוסק
בתורה ובעבודה אלא אני עוסק עם רבים ומזכה אותם, מי
שיעשה מצוות ומעשים טובים לי שייך לי כיון שאני זכיתי
אותם וכל מה שעושים יעלה על חשבוני. וכשאני לעצמי עובד
ה' ואינני מזכה את הרבים מה אני כלומר מה אני נחשב וכו'.**

**החובה לדרוש לאחרים דברי כבושין
עד שיחדיר אהבתו יתברך על בריותיו**

ועיין בספר חרדים הקדוש ובתשב"ץ הקדוש וברמב"ם
שמובא "ואהבת את ה' אלקיך" שידרוש לאחרים
דברי כבושין עד שיאהב ויכניס את אהבתו יתברך על בריותיו
וכמו איש נאמן האוהב את המלך משתדל בכל כחו להכניע
אומות אחרות להכניסם תחת ממשלת מלכו.

אין הבדל בזה בין גדול לקטן, והקטן יאמר בזה גדול אני

ובודאי אין חילוק בין אדם קטן ובין אדם גדול כל מי
שנאמן למלך משתדל להכניס אהבת המלך בלב
הבריות. ועל אחת כמה וכמה להכניס אהבת מלך מלכי
המלכים בלב הבריות, גם הקטן יאמר גדול אני וכל אחד מה
שביכולתו לעשות לאהב את הקדוש ברוך הוא על הבריות
מחויב לעשותו ככל האפשר, ואפילו אדם קטן אם ימנע עצמו
מזה מפני עניויותו ענשו גדול מנשוא שמנע הטוב למלכנו.

(התעוררות חשובה).

קעד **שכר** פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש**

מי שמתקן רק את נפשו זכותו מעוטה, ומי שמתקן גם נפשות רבות תכפל זכותו כפי מה שמתקן

בספר הקדוש חובת הלבבות (שער אהבת ה' פרק ו') וזה לשונו: **וכן מי שאינו מתקן אלא נפשו בלבד תהיה זכותו מעוטה ומי שמתקן נפשו ונפשות רבות תכפל זכותו כפי זכיות כל מי שמתקן לאלוקים. כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו. ואמרו משה זכה וזיכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו שנאמר (דברים ל"ג) "צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל". ואומר (משלי כ"ד) "ולמוכיחים ינעם ועליהם תבא ברכת טוב". ואומר (מלאכי כ') "תורת ה' היתה בפיהו" וכו'. ואומר (דניאל י"ב) "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד". ועל כן צוה הבורא להוכיח את המקצרים כמו שכתוב "הוכח תוכיח את עמיתך", ואמרו ז"ל עד היכן היא תוכחה, רב אמר עד קללה, ושמואל אמר עד הכאה, ונאמר "מוכיח אדם אחרי חן ימצא", ומהם שמחתו וגילתו בזכיותיו מפני ששש בהם לא לגיאות ולתפארת, עד כאן לשונו.**

פוק חזי מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה בענין גודל העונש של המונע עצמו מלזכות את הרבים

במדרש תנחומא (פרשת שמיני ט'), וזה לשונו: אלימלך שופט היה בשופטים והוא איש זרוע ואנשים רבים תחת ידו והיה רואה הצרה והרעב, ולא היה מזהיר לחטאים לשוב מרשעם ושב ללכת בנפשו מבית לחם לגור בשדי מואב להחיות נפשו ברעב ונפש אשתו ברעב ונפש בניו, ולא היה יודע כי התורה תחי' נפש בעליהן לא הבלי עולם, והוא שהיה חשוב שנאמר (שם) "וילך איש מבית לחם יהודה", ואין אומרים איש אלא לאדם חשוב שנאמר (במדבר י"ב) והאיש משה עניו מאד, שאלימלך היה איש חשוב שמחשבים אותו במקומו והלך

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קעה

להציל את נפשו ונפש ביתו, ולא טרח עצמו בעסקי הצבור כמו שהוא אדם חשוב ויאמינו לדברו להשיבם מרעתם ולהזהירם שישבו בתשובה ולפיכך אירע לו כמו שאמר הכתוב "וימת אלימלך איש נעמי" (רות א') וכן מתו בניו שנאמר (שם) "וימותו שני בניו" וגו'. (ועיין סנהדרין ד' כ' ע"א אר"י אמר רב וכו', שמואל ב', ג', ל"ג, ל"ד).

כל מי שסיפק בידו למחות ואינו מוחה כאילו עשה העון בעצמו

והנה בגמרא ירושלמי מסכת שבת (דף נ"ב ע"ב) ובמסכת ביצה (דף כ"ג ע"א) וזה לשונו: אמר רבי חנניא פעם אחת יצאת [פרתו], והשחירו שיניו מן הצומות, א"ר אידי דחוטריה אשתו היתה, ומנין שאשתו קרוי עגלה שנאמר (שופטים י"ד) לולי חרשתם בעגלתי לא מצאתם חידתי, תמן אמרין שכנתו היתה, ויש אדם נענש על שכנתו, אמר רבי קירס דידמא ללמדך שכל מי שהוא סיפק בידו למחות ואינו ממוחה קלקלתו תלוי בו, עד כאן לשונו. ופירש שם: כאלו הוא עשה העון בעצמו לכך נקראת על שמו.

ולאידך גיסא זיל קרי בי רב גודל השכר של המזכה את הרבים, אלקנה זכה לבן כשמואל מפני שזיכה את הרבים

בשמואל א', א', "ויהי איש אחד כו' ושמו אלקנה" גו', בפסוק ג' "ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבוח לה" וגומר.

אלקנה היה עולה לשילה ארבע פעמים בשנה, שלשה מן התורה ואחת שקבל עליו בנדבה, שנאמר "ועלה" כו' [ונא' בענין זה (שם כ"א) את זבח הימים ואת נדרו דמשמע חוץ מן שלש רגלים, ישועות יעקב] עלה אלקנה ואשתו ובניו ובני ביתו ואחיו ואחיותיו וכל קרוביו היו עולין עמו, ואמר להם למדו דרך עבודה מן הכנענים ומן העכו"ם שעשו דרך עבודה לעבודה זרה שלהם

קעו שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

אף על פי שהם הבל וריק, קל וחומר שאתם צריכים לעשות דרך עבודה ולעלות לפני ארון ברית ה' שהוא א-ל חי וקיים בריך שמיה לעלם ולעלמי עלמיא, אמר להם שיעלו כולם עמו וכשעולים עמו בדרך היו לנין ברחובה של עיר, והיו מתקבצין האנשים לבד, והנשים לבד, שכן האיש היה מדבר עם האיש, והאשה עם האשה, וגדול עם הקטן, והיתה המדינה מרגשת והיו שואלין להם להיכן תלכו ואומרים להם לבית האלקים שבשילה שמשם תצא תורה ומעשים טובים, ואתם למה לא תבאו עמנו ונלך ביחד, מיד עיניהם משגרות דמעות ואומרים להם נעלה עמכם, וכן אמר להם עוד הפעם עד שעלו עמו.

לשנה הבאה חמשה בתים, ולשנה האחרת עלו עמו עשרה בתים, ולשנה האחרת הרגישו כולם לעלות והיו עולין עמו כמו ששים בתים, ובדרך שהיה עולה שנה זו אינו עולה לשנה האחרת עד שהיו כל ישראל עולין והיה אלקנה מכריע את כל ישראל לכף זכות וחינך אותך במצות וזכו רבים על ידו. הקדוש ברוך הוא שהוא בוחן לבות וכליות אמר ליה לאלקנה אתה הכרעת את ישראל לכף זכות, וחנכת אותם במצות, וזכו רבים על ידך, אני אוציא ממך בן שיכריע את כל ישראל לכף זכות ויחנך אותם במצות ויזכו רבים על ידו, הא למדת בשכר מעשה אלקנה - שמואל.

(תנא דב"א רבא, פרק ח')

קליפת נגה מלאה תאוות להשתרר על הבריות

קליפת נגה היא מלאה תאוות ופניות ושקר להשתרר על הבריות, להיות רב ורבי. כמה שאמרו מפי קדשו קדוש מלאך אלוקים [מורי דודי רבינו צבי מזידיטשוב, ובקבלת מרן רבי ישראל בעל שם טוב]: **כי בנקל לסגף עצמו כל ימיו בפרישויות ופנימיותו היא שיהיה רב ורבי, ומשיג זה ההבל, כי בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו, ואוי ואבוי! עד כאן לשונו.** (זוהר חי בראשית דף

ק"ו ע"א).

שער מזכי הרבים

כל הזכויות שמזכים את הרבים נזקפין ונלווים למזכה הרבים

בזוהר הקדוש בראשית (דף ע"ט). "ויקח אברהם וגוי' ואת הנפש אשר עשו בחרן". א"ר אבא אי הכי כמה בני נשא הוו אי תימא דכלהו אזלו עמי, א"ר אלעזר אין וכו'. א"ל ר' אבא אי הוה כתיב והנפש גוי' הוה אמינא הכי, אלא ואת הנפש כתיב, את לאסגאה זכותא דכולהו נפשאן דהוו אזלי עמי דכל מאן דמזכה לאחרא ההוא זכותא תליא ביה ולא אעדי מני' מנלן דכתיב "ואת הנפש" וגוי' זכותא דאינון נפשו הוה אזיל עמי דאברהם (ועיי' תנא דבי אליהו רבה פרק (כה).

כל מי שמרחם על המסכן מחשיב לו הקדוש ברוך הוא כאילו ברא אותו

ובזוהר הקדוש פרשת ויקהל (דף שמ"ג על הפסוק הנזכר לעיל) וזה לשונו: תא חזי: מאן דחייס למסכנא ואתיב ליי נפשי קב"ה סליק עלי' כאילו הוא ברא לנפשי, ועי' דאברהם דהוה חייס לכל בני עלמא סליק עי' קודשא בריך הוא כאילו הוא ברא לון דכתיב "ואת הנפש" וגוי'.

והענין מבואר באריכות בזוהר הקדוש פרשת תרומה (דף קכ"ט), דאין שיעור וערך לגודל שכר האדם המזכה נפשות ומקרבן לעבודתו יתברך. כי הכרוז יוצא בקול גדול ואומר עליונים ותחתונים אסהודי סהדותא, מאן הוא דבורא נפשות ומזכה לחייבא ההוא שכתר מלכות בראשו ההוא ראוי לעלות השתא קמי מלכא דהא מלכא ומטרוניתא שאליי עלי, כדין אזדמן תרין סהדין מאינון עיני ה' דמשטטי בכל עלמא

קעח שֵׁכַר פֵּרֶשֶׁת בַּהֲעֵלוֹתָךְ - פֶּרֶק ל"ה וְעוֹנֵשׁ

וקיימין בתר פרגודא וסהדין סהדותא דא ואמרי הא אנן דהא אבוי נזכר בגינו לטובה דא איהו עביד לתתא נפשאן דחייביא דהוו סהדין על פלניא בר פלניא דמזכה רבים ומסירם מדרכם המקולקל, זכאה חולקי' מסטרא אחרא כדין אתייקר קוב"ה בחדוא שלימתא, בי' שעתא אזדמן חד ממנא דאיהו גזברא על דיוקנין דצדיקייא ברזא דשמושא דאתוון כו' בכתרא דשמושא דשמא קדישא, ורמיז קוב"ה להווא ממנא ואייתי דיוקני' דהווא בר נש דעביד נפשאן דחייביא וקאים ליי קמי מלכא ומטרוניתא, ואנא אסהדנא עלי שמיא וארעא דבההיא שעתא מסרין ליי להווא דיוקנא, דהא לית לך כל צדיקא בהאי עלמא דלא חקיק דיוקני' לעילא תחות ידא דהווא ממנא. ומסרין בידי' עי' מפתחן דכל גנזי'א דמארי' בהו, כדין מלכא בריך להווא דיוקנא, בכל ברכאן דבריך לאברהם כד עביד נפשאן דחייביא שהיה מגייר גרים ומקרבן תחת כנפי השכינה. וקב"ה רמיז לד' משריין עלאין ונטלין להווא דיוקנא ואזלי עמי' ואיהו עאל לעי' עלמין גניזין דלא זכי בהו בר נש אחרא בר אינון גניזין לאינון דעבדי נפשהון דחייבא, ואלמלא הווי ידעי בני נשא כמה תועלתא וזכו וזכאן בגינייהו כד זכו להו, הוו אזלי אבתרייהו ורדפי לון כמאן דרדף בתר חייין. מסכני זכי לבני נשא בכמה טבאן בכמה גניזין עילאין לאו איהו כמאן דזכי בחייביא. מאי בין האי להאי, אלא מאן דמשתדל בתר מסכנא איהו אשלים חייין לנפשי' וגרים ליי לאתקיימא וזכי בגיני' לכמה טבאן להווא עלמא, ומאן דמשתדל בתר חייביא איהו אשלים יתיר, עביד לסטרא אחרא דאלקים אחרים דאתכפייא ולא שליטא ואעבר ליה משלטנותא, עביד דאסתלק קב"ה על כורסי' יקרי', עביד להווא חייבא נפשא אחרא זכאה חולקי', עד כאן לשון הזהר.

(אור צדיקים פרק ה')

על כן קוראים אנו אל ראשי ישראל ובעלי השפעה ומנהיגי העם בכל מקומות מושבותיהם ברוחניות ובגשמיות:

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קעט

אנא, חוסו ורחמו על נפש אחיכם בני ישראל הנהרגים ונרצחים רציחת הנפש ונכרתים מנחלת ה' ומעם ישראל ואשר כתוצאה מכך המונעים עצמם מזה. כל דמין שנשפכין בישראל נשפכין על ידו, והם שופכי דמים, חוסו על העם על נפש האומה הישראלית על קיומה והמשכיותה בעתיד.

אל נאחר חס ושלום את המועד, ולא נבוא אחר כך לומר איש לאחיו ולא נצטרך לתרץ עצמינו ולומר: "אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת". ולא נגיע לכך שתוכחתו של ראובן תטפח על פנינו באמרו: "הלא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד ולא שמעתם וגם דמו הנה נדרש".

אם חס ושלום יבוא צר הצורך להרוג חס ושלום את בני עירכם רציחת הגוף האם תשבו בשקט ובבטח ולא תתאזרו עוז להציל את אחיכם והנה בא הצר היצר הרע ורוצח נפשות, וגורם חס ושלום אסון לאחיכם ולעם ישראל כולו ולמה אנו מחשים ולמה אנו לא זועקים מרה, להציל את אחינו מרציחת הנפשות.

ומהתוצאות הבאות בחובה העונש המר חס ושלום על כך אשר מי ישורנו. בואו אחים יקרים נתאזר בכוחות הגוף והנפש, לא נתחשב בכסף וממון ולא יצא חס ושלום הקיטרוג לומר דמים-ממון בדמים-דם נגעו, מפני שהיתה נגיעה בדמים-ממון לכל בדמים-דם, שפיכת דמים הוא הנגע הוא התמורה חס ושלום. לא נתחשב בכלום בשום נגיעה אישית וצדדית ולא בזולת, נכריז בראש חוצות: מי לה' אלינו! הבה נעביר לאחינו העומדים ממול-להכרת חס ושלום מעמינו ומנחלת ה'.

בקריאה של חיבה אחינו אתם בני א-ל חי, עם הקדוש

קפ **שכר** פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש**

והנבחר, אל תטשו אותנו כי לא נטוש אתכם, אל תעזבו את אלקי אביכם, נגיע אליכם בחומר ובגוף במוקדם או במאוחר, אל תתייאשו!! אתכם אנו, אל תפנו את גבכם אלינו אל אבותיכם ואבות אבותיכם אשר מהם חוצבתם, חזרו אל מקור מחצבתכם אל עמכם ואל אלוקיכם.

חוסו וחמלו על אחיכם, בקשו צאן אובדות הנדחים, החזירו את הבנים האבודים אל חוק אמותם והצילו אותם הצלת נפש, ורחמו על נפשות ביתכם, החזירו את תפארת הקדושה של עם ישראל לזיוה הראשון.

נזכור נא שלפני המלחמה האחרונה שבעוונותינו הרבים נהרגו על קדושת ה' רוב הקהלות הקדושות בעולם ולפני המלחמה היו כל הקהלות הקדושות בכל המדינות מבוססות על חינוך טהור וקדוש בדרך ישראל סבא בלי זיו כל שהוא מדרך הישן, בכל מקום ומקום היו הרבנים משגיחים שכל אחד מבני קהילותיהם יתנהגו על פי השולחן ערוך בכל הליכותיהם ומדקדקים על קוצו של יו"ד והיו משגיחים על זה בעינא פקיא.

יפתחו נא גולי אייראפע האמצעית, וגולי ספרד מאראקא ועוד, ספרי זכרונותיהם וינסו להזכיר עצמן האיך נהגו שם, האיך נהגו בישיבות בעת שלמדו אצל רבם הגדול, ומאין יצאה הרעה הגדולה הזאת שנסוגו כל כך אחור בזמן כה קצר של מ' שנה.

בעוונותינו הרבים, לאחר חורבן רוב בנין ורוב מנין של היהדות ההרדית, נשארנו רק מעט מהרבה שומרי מצות, זעיר פה וזעיר שם, כמה מוטל עלינו החוב להציל את שארית הפליטה שלא יעלה שנית חס ושלום הכורת על שארית הפליטה הזו.

ועל כן אני דורש ומבקש החזירו נא את עטרת קדושת

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קפא

ישראל ליושנה, חינכו נא את אחיכם שישמרו את נפשם ונפש ילדיהם בואו והצילו את שארית הפליטה, ובזכות זה נזכה שיתגדל ויתקדש שמייה רבא. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

סיפור נורא ומבהיל מהחפץ חיים זצ"ל

נסיים בסיפור מהחפץ חיים: בעיירה לא רחוקה מראדין נפסלה המקוה ולא היה איכפת לאף אחד לתקנה. החפץ חיים נסע לאותה עיירה, בהגיעו לשם שלח לאסוף את כל תושבי העיירה בהכרזה שהחפץ חיים נמצא כאן והולך לשאת דרשה בבית הכנסת בשמוע אנשי העיר את ההכרזה נעלו התושבים את חנויותיהם על מנעול ובאו לבית הכנסת לשמוע דרשת החפץ חיים, אז אמר החפץ חיים: **רבותי! כשאגיע לעולם העליון ישאלו אותי: מה שמך? אשיב: ישראל מאיר. אז ישאלו אותי: האם ידעת שבעיירה אחת המקוה פסולה? אומר: כן. ישאלו אותי: ומה עשית בקשר לזה? אשיב: נסעתי אליהם ואמרתי להם והם לא רצו לשמוע בקולי. תנו לי בכתב שהתריתי בכם!**

וכעת רבותי!!!! אתם עשירים דעו לכם שאני סערת, בקשתי, תבעתי בכל כוחותי, התחננתי בבכיות שהעשירים ירחמו על שבע מיליון היהודים האמריקאיים, ההתראה הזאת אקח אם ירצה השם אתי לאחר 120 שנה ואראה אותה לפני בית דין של מעלה שהאחריות של השבע מיליון יהודים ירדה מעלי כלל וכלל ומעתה מוטלת כולה לגמרי על ראש העשירים והרבנים ופשוטי העם שלא סייעו בכל הונם כוחם והשפעתם. ואני את נפשי הצלתי.

שַׁעַר יִרְאָת שָׁמַיִם וִירְאָת חֹטֵא

נפש באה בחלום להצדיק הקדוש בעל ראשית חכמה וסיפרה לו כל עניני חיבוט הקבר

אני הכותב שנת הש"ל בחודש אלול בא לי בחלום הלילה, נפש מאותו עולם אחר פטירתו כמו שלשה חדשים, והייתי מכיר בו שהיה מת, והייתי שואל לו על עניני אותו העולם, והיה אומר לי עניני חיבוט הקבר בארוכה, ואחר כך היה אומר לי שדנים באותו עולם ומענישים על דקדוק הדברים ביותר ממה שאדם יחשוב בדעתו, והנשארים ישמעו וייראו.

(ראשית חכמה, שער היראה פרק י"ב)

יסוד היראה ועמוד האהבה, דהיינו ליראה מפניו מחמת גדולתו ורוממותו שהוא רבון הכל, וכמו שכתוב (תהלים ח, ד): "כי אראה שמיד מעשה אצבעותיך" וגו', כי כאשר יתבונן אדם במעשי ה' הגדולים והנוראים, אזי תבוא עליו היראה, ומחמת יראה זו תבוא לו אהבה רבה אשר מים רבים לא יוכלו לכבותה וישתוקק תמיד לעבודתו, וזהו שאמר הכתוב (דברים ו, יג): את ה' אלקיך תירא, וכתוב (דברים ו, דה): שמע ישראל וגו' ואהבת את ה', רצה לומר שהאהבה תהיה מחמת שהתבונן שהוא אחד בכל מיני אחדות, ועל ידי זה ואהבת בכל לבבך, דהיינו בגוף ובכל נפשך, מה שאין כן כשתהיה האהבה מחמת שהוא מיטיב לו שאין זו עבודה שלמה כי אז כאשר לא יטיב לו אזי חוזר מעבודתו.

וכן אם תהיה היראה מחמת יראת העונש, אזי לפעמים כאשר תבוא אליו הרעה יחזור מעבודתו, כמו שכתוב (ישעיה ח, כא): "והיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלקיו", וכמו שכתוב ביונת אֶלֶם, על פסוק (יהושע כד) שאמרו ליהושע

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קפג

"חלילה לנו מעזוב את ה' וגו' כי ה' אלקינו הוא המעלה אותנו וגו' ויאמר יהושע אל העם לא תוכלו לעבוד את ה'", רצה לומר כיון שאתם עובדים רק מחמת התועלת המגיע לכם, כי אלקים קדושים הוא א-ל-קנוא וגו', רצה לומר כי אז כאשר ירע לכם אז תחזרו מעבודתו, ולכן השיבו לו, לא כי את ה' נעבוד, רצה לומר בלא שום תקות התועלת, וזהו שאמר השטן לה' על איוב (איוב א, ט): החנם ירא את ה', רצה לומר כי איננו ירא מחמת רוממותך רק מחמת כי אתה שְׁכַתְּ בַעֲדוֹ וגו', רצה לומר מחמת יראת העונש, ואולם גע בעצמו וגו', וזהו שאמרה אשת איוב לאיוב (שם ב, ט): עודך מחזיק בתמתך ברך אלקים ומת, רצה לומר כי סברה שעבודתו רק מיראת העונש וכיון שכבר באו לך היסורים הגדולים האלה ואם כן למה תעבוד, ולכן ברך אלקים, ואולי יענוש אותך יותר עד שתמות. ועל זה ענה (שם י) הגם את הטוב נקבל מאת האלקים ואת הרע לא נקבל, וזהו שאמר אנטיגנוס (אבות פרק ג' משנה ג'): אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, כי אז כשתפסק הטובה לא יעבוד עוד, אלא על מנת שלא לקבל פרס, ואף על פי כן ויהי מורא שמים עליכם, דהיינו מחמת גדולתו, כמו שכתוב כי אראה שמיך וגו'.

הלואי שנעבוד מחמת יראת העונש

ואמנם אנו יתמי דיתמי הלואי שנעבוד מחמת יראת העונש וכמאמר רבי יוחנן בן זכאי לתלמידיו (ברכות כח) הלואי שיהיה מורא שמים עליכם כמורא של בשר ודם, כי מה שהמלך מואס לאכול הוא מעדנים לעני, ולכן אף שגדולי צדיקים מאסו ביראת העונש הלואי שנשיג יראה זו ותהיה מעדנים לנפשנו.

(בית אברהם לבעל החיי אדם)

קפד שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

יראת העונש תרעיד המשכיל

ודקדק לומר יראי אלקים, שצריכין להיות יראים יראת העונש, כי יש לך לדעת כי הירא בבחינת שם הוי"ה לצד שהיה בדעתו כי ה' רחום וחנון, לפעמים יחטא ויסמוך על רחמיו כי יאריך אפו וכדומה, אבל יראת העונש תרעיד המשכיל, וכמו שתמצא שכל גדולי עולם יראים מדקדוקי המשפט, הגם כי יודעים שמעשיהם ישרים ונכונים, וצא ולמד ממאמר חכמינו (חגיגה ד') שאמרו במעשה בעלת אוב כשעלה שמואל (וזה לשון הגמרא שם: ומה שמואל הנביא היה מתירא מן הדין אנו על אחת כמה וכמה וכו'), והביא עמו משה רבינו עליו השלום, יעוין שם דבריהם, ואשר על כן אמר יראי אלקים, כי צריכין להיות בגדר יראה מדקדוקי המשפט באין רחמים.

(אור החיים שמות, יתרו יח, כא)

דין הוא על עבירה שעשה, וחשבון הוא מה שהיה יכול לעשות מצוה הרהורי עבירה קשין מעבירה, היינו לענין עונש החשבון

הגר"א בסוף ספר שנות אליהו על מאמרם ז"ל באבות ריש פרק ג' דין וחשבון, שדין הוא על עבירה שעשה, וחשבון הוא מה שהיה יכול לעשות מצוה, וברור כי אין דנין רק על אותו אופן שעשה העבירה, אם עשה עבירה בפיו יחשב לו מה שלא עשה מצוה בפיו, ואם כן נחזי למשל אם חטא במעשה הלוא מחשבין לו מה שהיה יכול לעשות מצוה על ידי מעשה, ואין לו עונש רק על העדר המעשה, אבל במחשבה שחשב בעבירה מחשבין לו מה שהיה יכול להרהר במצוה ולחשוב במצוה, ומחשבה של מצוה מצטרפת למעשה, אם כן אז היה לו שכר כמחשבה ומעשה, נמצא בהעדרו נעדר ממנו מחשבה ומעשה, אם כן לפי זה עונש החשבון הוא גדול על המחשבה יותר מן על המעשה, וזה שאמרו הרהורי עבירה קשין מעבירה, היינו לענין עונש החשבון (ודו"ק).

(משך חכמה להגאון רבנו מאיר שמחה, פרשת וירא)

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קפה

כי את כל מעשה האלקים יבא במשפט על כל נעלם², עבד שרבו שוקל לו שגגות כזדונות תקנה יש לו, מאי על כל נעלם, אמר רב זה ההורג כנה בפני חבריו ונמאס בה. ושמואל אמר זה הרק בפני חבריו ונמאס (חגיגה ה, א), ואף על כל הנעלמות ממנו שעשה שוגג הוא מביאו במשפט, אפילו דבר מועט במשמע.

(רש"י שם)

ונסיים בתפלה להשם יתברך שאל יאמר פינו דבר שלא כרצונו, ויהיו נא אמרינו לרצון לפני אדון כל. זכות כל הצדיקים, גאוניים וקדושים, שהבאנו דבריהם הטהורים, זכות צדקתם תצהיר כאור שבעת הימים, ויהיו עבורינו מליצי יושר, וה' אלוקי ישראל אהבת תמים, יעזור שנושע תשועת עולמים.

ימי הגאולה – זהסתרת פנים

האמוראים הקדושים

כתב הספורנו: "אוי מי יחיה משומו קל" (במדבר כ"ד כ"ג) – כענין שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (בסנהדרין צ"ח ע"ב): אמרו האמוראים הקדושים: "ייתי ולא אחמיני" – כלומר יבוא המשיח בדור שיבוא ואין אנו חפצים להמצא באותו דור, על אף שנפסיד מלראותו, וכבר פירשתי שלא היו הקדושים האלו יראים מיסורי הגוף, אלא ראו ברוח קדשם בלבול המוחות והסמיות עינים, שיהיה בעקבא דמשיחא, ולרוב קדושתם ידעו, שלא יהיה בהם כח לסבול זאת, וזה שאמר

(ב) על כל נעלם, עבד שרבו שוקל בו, כי האדם נדון גם על השוגג שהוא קרוב למזיד, כדאמרינן בעלמא. אי נמי כגון ששוגג בשבת בהעלם מלאכות, שלא ידע שזו המלאכה אסורה, דנדון על כך, דהוה ליה ללמוד ולא למד (מהרש"א שם).

קפו שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

הכתוב: "אוי מי יחיה משומו קלי" - וי לצרה! לאלו שיחיו בדור הזה...

אלו שיחיו בדור ביאת המשיח - וי להם! מפני שלא תהיה להם אף זכות להגאל רק משום כבוד השם יתברך

עוד פירוש אפשר לפירוש: "מי יחיה משומו קלי" על דרך שכתב הספורנו, שהוא כענין שאמרו "ייתי ולא אחמיני" - שראו שפלות המצב של הדור האחרון, ואם כן באיזו זכות ישראל נגאלים? ועל זה מתרץ, הדא הוא דכתיב: "וסלחת לעוונני כי רב הוא" כי גדול הוא יתברך, בשביל כבוד שמו יתברך...

כמו ביציאת מצרים כן בביאת המשיח, רק זה שיראת ה' בליבו יזכה להיות בין הזוכים

איתא בפירוש הראב"ד דמסכת עדיות, ומבואר גם כן במדרש: גם לעתיד תהיה מכת חושך כמו שהיה במצרים, ויהיו אנשים שאינם ראויים לראות בגודל הטובה וגם יוליכו את ישראל שנית במדבר הזה, ויהיה שם הברור, ומי שאינו ראוי - ידחה חלילה. על כן על כל איש ישראל לחשוב בנפשו באיזה מצב הוא עומד, כי הרי באמת כל אחד מלא הוא בעוונות ופשעים ואין איש יודע איזו תנועה חשובה יותר לפני השם יתברך, וכל אחד צריך לירא, מי יודע האם יזכה הוא ויהיה בין ההולכין, כשיעזור השם יתברך, ותהיה הגאולה השלימה, וילכו לקבל פני משיח צדקנו, וכל הנחמות המפורשות בתורה הקדושה ובדברי חכמינו, זכרונם לברכה, תתקיימנה, ויקבל על עצמו לעבוד את ה' ביראה ולהרבות במצות, וירחם עליו ה', שיזכה להיות בין הזוכים, מאותן אלו שיזכו לקבל פני משיח צדקנו, ויתקן הכל לעשות תשובה שלמה עוד קודם הגאולה.

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש קפז

משה רבינו בא בגלגול אחת לחמישים שנה, כדי שלא יטעו הערב רב את ישראל

בספר הקדוש זוהר חי בראשית (על זוהר ד' כ"ה ע"א בדפי הספר ד' צ"ו) מהגאון הקדוש מקמארנא ז"ל, וזה לשונו: "שהערב רב היה חלק הרע של משה, ומשה רצה לתקנם... ומשה עצמו יקום בכל דור ודור ויתגלגל גם בימים אלו דרא בתראה בין ערב רב... ועתה רוב הדור וראשים שלהם הם ערב רב, ומשה בא בעיבור ובגלגול - אחת לחמישים שנה, שלא יטעו ראשי ערב רב את ישראל לדרכים שונות... עד כאן לשונו הקדושה. (מבאר כן זוהר הקדוש פרשת נשא דהראשים בכל אתר ואתר יהיו מהערב רב ותמלא הארץ חמס מפניהם, ושם מהזוהר הקדוש פרשת תצא דבסוף הגלות ישלטון על ישראל רמאים ודייני שקר וערב רב עיין שם)

ועתה רוב הדור עם הראשים שלהם מהערב רב, ושלא יטעו את ישראל בדרכים מקולקלות, הזהר מן היועצך לפי דרכו, שתלך בדרך החדשה לבזות את כל התפילה והמצוות בסכליות של כסיל בחושך הולך, כמו שעשה הטמא והארור, שהטעה את כל העולם בדרכים מרורות כלענה, וכן בכל דור, ולזה הוצרך להתגלגל משה רבינו בכל דור ודור כמו מן האר"י ורבי ישראל בעל שם טוב וכן בכל דור צדיקיא, שלא יטעו ערב רב עם ראשים שלהם את ישראל וכל זה מבואר (בלקוטי תורה להאר"י ז"ל פרשת ואתחנן) למעיין בעיניים מאירות, עד כאן לשונו.

(זוהר חי בראשית ד' קי"ג)

כעבודה זרה ממש הגאווה להיות רב ורבי

עבודה זרה, שהיא הגאווה להשתרר להיות רב ורבי, שלא לשם שמים, ורצונו להמית לכל הצדיקים מרוב גאותו, שיהיו כולם נכנעים תחתיו, והוא בור ריק של נחשים ועקרבים, והמשתחוה והנכנע לו הוא משתחוה לעבודת קל נכר. (זוהר חי שמות דף פ"ו).

מלחמה לה' בעמלק

הצדיקים הקדושים במלחמתם הגדולה להציל את עם ישראל מכלי' חס ושלוי'.

א) הבעל שם טוב הקדוש ראה הגזירה הנוראה

של אוישוויץ וניסה לבטלו

מכתב שכתב הצדיק הקדוש מוריני ורכינו רבי ישראל בעל שם

זי"ע לחבירו הרב הק' מי מרדכי מטלוסט זי"ע

[בן גילו הצדיק נסתר" - כך כתב בכמה מכתבים מהבעש"ט זי"ע אליו]

באגרת הקודש [דף קעב] (יג), מכתב ס' [נו' 183]: [נדפס בספר "התמים" - יצא

לאור בווארשא י"ב לחודש תמוז שנת תרצ"ו - חוברת רביעית] וזה לשונו:

ב"ה, אור ליום ג' ראה ת"ק טי"ת אושפיצין,

לחברי הרב הק' מי מרדכי מטלוסט

למע"ש (למען שמו) תיכף לבוא **כי רואה אני דברים לא טובים על**

הקהלה, וטובים השנים מן האחד ונמתיק סוד, "וסוד ה'

ליראיו", בטחוני חזק שתכף תבוא לפה תקח אתך הכתבים

הידועים לך ממוריני הק' ני"ע כי נחוצים הם לי. חברך דו"ש

באהבה נאמנה. **ישראל בע"ש מטלוסט.**

ב) הצדיק הקדוש רבי נתן אדלער זי"ע

במלחמתו הגדולה להביא משיח

בספר דרך הנשר מובא מהצדיק הקדוש רבי נתן אדלער,

שעיקר עיכוב ביאת המשיח שאינו בא הוא בגלל

השחיטה שמאכילים את עם ישראל בנבילות וטריפות ואם

יתקנו זאת יבא תיכף ומיד ממש, ואעתיק מה שכתב שם

ממקצת מספר **"האבי"ב** [ראשי תיבות אחינו בני ישראל

בגולה] מהנוגע לדעת בדורנו וז"ל: **ר' נתן אדלער ותלמידו ר'**

משה סופר מפרעשבורג מקובלים בנסתור, ר' נתן אדלער רצה

לפסול השוחטים דפראנקפורט דמיין, ולהכניע חותם

שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה **ועונש** קפט

הסטרא אחרא ששורה על שוחטים פסולים בסוד על חרבך תחי' וגו' ואלמלא השיג כל רצונו בא משיח, אך הסמ"ך מ"ם העמיד עליו רודפים קצבים והוצרך לברוח. וזה היה סוד ירידת הבעל שם טוב הקדוש לעלמא הדין ורמזו על זה ב"זע"ם" תצעד אר"ץ, ראשי תיבות: זביחה עירובין מקוואות.

**ג) הצדיק הקדוש בעל דברי חיים זי"ע
מגלה לנו סודות נוראים**

וידוע שעל ידי השוחטים הקלים שהאכילו בשר פיגול, יצאו מן הדת לערך ג' וחצי מיליאן יהודים רח"ל, כמבואר בשאלות ותשובות "דברי חיים" (יורה דעה חלק א' סימן ז') שאין עבירה כמאכלות אסורות שמטמטם הלב הישראלי, ובעונותינו הרבים ראינו דעל ידי זה יצאו מן הדת כמה קהילות בארץ לוע"ז שאכלו ונתפטמו בנבילות וטריפות על ידי השובי"ם הקלים, וגברו עליהם דעות זרות עד שנאבדו מן הקהל (עיי"ש דבריו החוצבים להבות אש), וכן מובא בדגל מחנה אפרים" (פרשת עקב מכתב מהרמב"ם זצ"ל) ששבעים אלף איש כפרו בתחיית המתים בגלל שאכלו ונתפטמו במאכלות אסורות עד שיצאו מהדת ובא עליהם מלך והרג את כולם רח"ל. וידוע שמערמת הסמ"ך מ"ם שלא לפתות כל יחיד ויחיד, רק מעמיד שוחטים ורבנים בכל מקום מסיטרא דיליה ועל ידי זה הכל ברשתו.

**ד) אכילת חלב מביא את האדם לכפור באלוקי ישראל
כמו שראינו אצל שבתי צבי ימח שמו וזכרו.**

ובנוסף לזה נביא גביית עדות מבית דין הגדול שבירושלים - איך ששבתי צבי לקח מנין והאכיל אותם חלב הכליות שהיא איסור כרת ועשה על זה הברכה ברוך אתה ד' אלקינו מלך העולם מתיר אסורים, כמו שמובא בספר תורת הקנאות לרבינו יעקב מעמדין זצ"ל והיא קבוצת מאמרים

קצ שכר פרשת בהעלותך - פרק ל"ה ועונש

וכתבים נגד שבתי צבי ומתי סודו, נדפס באמסטערדאם תקי"ב. ונדפס בדפוס צילום בירושלים תשל"א ע"י הוצאת מקור, וז"ל:

טופס קבלת עדות בירושלים תוב"ב: במותב תלתא בי דינא כחדא הוינא, ואתא לקדמנא החכם הכולל מהו"ר משה חביב איש ספרדי והעיד בתורת עדות (בלשונו), וז"ל בלה"ק: אני מעיד שמפורסם הדבר בין תלמידי חכמים בירושלים וחברון, ששבתי צבי תר"ו קודם שהמיר דתו, האכיל חלב כליות לעשרה מישראל, גם צוה להם להקריב פסח בחוץ לארץ והאכילם כסדר אכילת פסח, גם עשה ברכה על אכילת חלב בזו הנוסחא, ברוך אתה ה' מתיר אסורים, וגם שמעתי דבר זה מאדם אחד בעל תורה גדול שעשה גם כן דבר זה ואחר כך עשה תשובה, גם שמעתי שבשנת תכ"ה גילה שבתי צבי על עצמו שהוא משיח בן דוד..... עוד שמעתי מהחכם הכולל הרב **אברהם יצחקי** אב"ד ור"מ דספרדים בעיה"ק ירושלים תוב"ב, ששמע מרבו הגדול החכם הכולל מהו"ר **משה גלאנטי** אומר, מתחילה לא הייתי מבזה לשבתי צבי ימח שמו וזכרו, אף על פי שלא הייתי מאמין בו, רק אחר שראיתי כתב יד של **שבתי צבי ימח שמו וזכרו** שכתב לכאן לאחד שהיה מאמין בו, וחתם את עצמו אני הו"ה אלקיכם שבתי צבי, דהיינו שכתב שם הקדוש ככתיבתו, אחר זה אני מחרים אותו בכל יום ויום.

איתא במסכת (מגילה י"ב) לכן אומרים **ארור המן אשר בקש לאבדי כי הוא האכיל את בני ישראל במאכלות אסורות**, על ידי כך היה לו את הכח לגזור על היהודים גזירות קשות. וכתב בב"ח (או"ח סי' תה"ע) וז"ל, **בפורים היתה עיקר הגזירה לפי שנהנו מסעודתו, ע"כ נגזר עליהם להרוג ולאבד את הגופים שנהנו מאכילה ושתי' של איסור ושמחה ומשתה של איסור**, וכשעשו תשובה עינוי נפשותם כמו שאמרה אסתר **"לך כנוס את כל היהודים ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים"** לפיכך קבעום למשתה ויום טוב לזכור את עיקר הנס. ולכן אומרים **ברוך מרדכי היהודי כי בזכותו היהודים ניצלו מגזירתו של המן, הוא נזהר שיהודים לא יכשלו במאכלות אסורות, ולכן הוא ישב בשער המלך לשמור שאסתר לא תאכל אוכל שאינו כשר.**